

A Marmorosch, Blank & Co. ügye a király előtt

Románia nagy pénzügyi szenzációjának újabb

fejleményei — A bank helyiségei öt napig zárva maradnak — Az aradi intézet igazgatóságának nyilatkozata — Elvetették a bankfuzió tervét. Mit mond dr. Marcus Mihály, a Banca Romaneasca igazgatója? — Állampaprok a bank kötelezettségeinek fedezésére — A fizetési nehézségek és a font megrendülése — A bucaresti-i bankpiac nyugodt

A Banca Marmorosch ügye semmiféle kihatással nem bír az ország pénzügyi helyzetére

Általános feltűnést keltett a ma reggeli lapoknak az a híradása, hogy a Marmorosch, Blank & Co. pénzügyintézetet reorganizálják és hogy ezzel kapcsolatban a bank jelentős összegű támogatásban részesül. A meglepetés erejével hatott az is, hogy a bank vezérigazgatója, Blank Aristid, lemondott a bank élén viselt tisztségéről. A kormány — mint már arról beszámoltunk — mindent elkövetett a helyzet megmentésére és sikerült is az ellentétes és a valóságnak nem mindenben megfelelő hírek következtében felizgatott pénzpiacot és közvéleményt megnyugtatnia.

Ma reggel a Marmorosch, Blank & Co. aradi fiókintézetének pénztárai zárva maradtak

és a bank bejárata előtt már a kora délelőtti órákban nagyobb tömeg gyűlt össze, amely izgatottan tárgyalta az eseményeket. A bank bejára társra ugyanis cédula volt kifüggesztve, amely tudtul adta az érdeklődőknek, hogy a pénzügyminiszter rendelkezésének következtében a bank pénztárai október 26-ig zárva maradnak és ezen időpont alatt a banknak csak inkasszó és váltó-osztálya működik.

5 napig marad zárva a bank

Az Aradi Közlöny munkatársa még a délelőtti folyamán érdeklődött a bank aradi igazgatóságánál, ahonnan a következő választ kapta:

— A bank pénztárainak bezárása a pénzügyminiszter rendelkezésének következtében történt és ez természetesen csak október huszonhatodikáig tart, azután pedig az intézet folytatja rendes működését. Ma reggel a bank központi igazgatóságától táviratot kaptunk, amelyben közlik, hogy a pénzügyminiszter urnak az a kívánsága, hogy addig, amíg az új vezérigazgatóság hivatalba lépése, valamint az ügyek átvétele meg nem történik, maradjanak zárva intézetünk pénztárai. Aggodalomra nincs ok, az intézet tegnap még a késő délutáni órákban is eszközölt kifizetéseket és a pénztárak kinyitása után fizetési kötelezettségeinek ismét száz százalékban eleget fog tenni. Meg kívánom említeni ugyanakkor azt is, hogy

bankfuzióról nincs szó, csupán a bank vezetésében következett be változás.

A ma reggeli lapok a Rador távirati iroda jelentése alapján arról is beszámoltak, hogy a Banca Marmorosch, Blank & Co. a Banca Romaneasca-val, valamint a Societatea Romana Bancaraval folytat fuzió tárgyalásokat, hogy a kibontakozás útját megtalálja. Ezzel a hírrel kapcsolatban Marcus Mihály, a Banca Romaneasca igazgató-tanácsának tagja, ma délelőtti telefonon érintkezésbe lépett a Banca Romaneasca bucaresti-i központjával és a beszélgetés alapján a következőket jelentette ki:

— A Banca Romaneasca nem kezdett fuzió tárgyalásokat a Banca Marmorosch és Blankkal és ily értelmű tárgyalásokat nem is folytat a nevezett pénzügyintézetrel. Ilyen tárgyalások sem a pénzügyminiszter, sem a bank

kezdeményezésére nem indultak meg. Ez a tévedés valószínűleg onnan származik, hogy az első hírek azt közölték, mintha a szanálási akció irányítását Alexandru Stefanescu, a Banca Romaneasca jelenlegi igazgatója vette volna át. Igaz ezzel szemben az, hogy a Marmorosch, Blank & Co. vezetői, Blank Aristid, Tabakovici és Soepkéz igazgatók tényleg lemondottak. A kormány, amely a bank reorganizálásának tervével valóban komolyan foglalkozik, ajánlatot tett különböző egyenlegeknek a bank ügyeinek ideiglenes ellátására. Ezek között ajánlatot tett Alexandru Stefanescunak is, aki régebben a Banca Nationalának volt igazgatója és aki jelenleg a Banca Romaneasca igazgató-tanácsában foglal helyet. A nevezett ur azonban értesülésem szerint határozottan kitért. Minden valószínűség szerint ezzel az ajánlattal hozták kombinációba a Banca Romaneasca és a Banca Marmorosch között lévő fuzió híreket, amelyek a fentiek szerint tehát teljesen alaptalanok.

Beszélgést folytatott az Aradi Közlöny munkatársa ma a Societatea Bancara Romana aradi fiókjának vezetőjével, Friedland igazgatóval is.

— A délelőtti folyamán telefonon beszéltem bucaresti-i központunkkal — mondotta az igazgató — ahonnan azt a felhatalmazást nyertem, hogy a legkategorikusabban megcáfoltam azokat a híreket, mintha a Marmorosch, Blank & Co.-val fuzió tárgyalásokat folytatnánk és hogy egyáltalán szó

Argetoianu és Auboia tanácskozásai a szanálás lehetőségéről

Tegnap a késő éjjeli órákban a Marmorosch, Blank & Co. igazgató-tanácsa ülést tartott, amelyen elfogadták Blank Aristid vezérigazgatónak, valamint Soepkéz és Tabakovici igazgatók lemondását. Ezen az ülésen közölték Argetoianu pénzügyminiszternek azt az átiratát, amelyről egyébként cikkünk elején már megemlékeztünk és amelyben a miniszter annak a kívánságának ad kifejezést, hogy a bank átszervezési munkálatainak zavartalan elvégzése céljából október 22-én, 23-án és 25-én szünetet tartson. Miután október 25-én vasárnap munkaszünet, 26-án pedig hivatalos ünnep van, a bank így összesen öt napig marad zárva. Az első három napon az intézet váltó-osztálya folytatja működését, vasárnap és hétfőn, az ünnepre való tekintettel, a váltóosztály is zárva tart.

Ma ülést tartott a Banca Nationala igazgató-tanácsa, amelyen Argetoianu pénzügyminiszter és Auboia, a Banca Nationala francia pénzügyi tanácsosa is résztvett. Az igazgatótanács tudomásul vette a pénzpiac teljes nyugodtságát biztosító intézkedéseket. Az ülés után Manoilescu, a Banca Nationala kormányzója fogadta az újságírókat, akiknek kijelentette, hogy

a Banca Marmorosch ügye semmiféle kihatással nem bír Románia pénzügyi helyzetére.

terme a két pénzügyintézet közti fuzióról.

A Marmorosch, Blank & Co. szanálásával természetesen élénken foglalkoznak a fővárosi lapok és azt kommentárokkal kísérik. Az Argus a pénzügyintézetek reorganizálásával kapcsolatban megjegyzi, hogy

a tárgyalások során elvetették a bankok közti fuzió tervét.

A lap kitér a pénzügyminiszteriumnak arra a kommunikéjére, amelyben az bejelenti, hogy a miniszterium, az augusztusban a bankszindikátus megalakításakor felvetett terv alapján, véglegesen elhatározta, hogy a Marmorosch, Blank & Co. pénzügyintézetet reorganizálja és hogy a bankot jelentős összegű támogatásban részesíti. Ezzel kapcsolatban a lap megjegyzi, hogy az államnak és a Banca Nationalának ez az elhatározása minden bizonnyal hozzá fog járulni ahhoz, hogy a pénzpiacra egy pillanatra se szűnjön meg a bizalom.

Otszázmillió lej értékű új részvények

Az Unversul azt írja, hogy az állam átveszi a Marmorosch, Blank & Co. összes aktívait és passzívait. Ez azonban nem nagyon valószínű és a hír eddig még nem is nyert megerősítést.

— A bank kötelezettségeinek fedezésére — írja tovább az Unversul — állampapirokat fognak kibocsátani, amelyeknek az intézet aktívái fognak fedezetül szolgálni. A kibocsátott értékpapirokat követelésük erejéig két fogják osztani a bank hitelezői, így tehát betétesek között is. A lemondott vezetők helyére a kormány fog új vezérigazgatót kinevezni, aki mellett két, ugyancsak kinevezett igazgató fog működni.

Az Unversul értesülésének azt a részét, hogy a kötelezettségek fedezésére állampapirokat fognak kibocsátani, természetesen egyelőre fentartással közöljük. A valószínűbb megoldás az, hogy

ötszázmillió lej erejéig nem állampapirokat, hanem részvényeket fognak kibocsátani.

Ez a tény olyan hatalmas újabb forgótökével szaporítaná a bank trezorjait, amely bőségesen elegendő lenne arra, hogy a pénzügyintézet zavartalan ügymenetét teljesen biztosítsák.

mivel a Banca Marmorosch a Banca Nationala és az állam segítségével teljesen rendezett viszonyok közé kerül. Lemondásával kapcsolatban kijelentette, hogy erről csak akkor lehetett volna szó, ha a banktörvényt nem abban a formában fogadta volna el a kormány, mint az eredetileg elkészült. Miután a banktörvényben a kormány akceptálta javaslatait és elfogadta a Banca Nationala igazgatótanácsának kívánságait is, így a lemondás nem következhetik be.

A font esése okozta a nehézségeket

A Marmorosch, Blank & Co. fizetési nehézségei a font megrendülésére vezethetők vissza, mivel a Marmorosch, Blank, amelynek jelentős fontérdekeltsége van, erősen megérezte a font devalválódását. A bank átszervezési feltétlenül szükségesnek mutatkozott és ennek érdekében Argetoianu pénzügyminiszter Manoilescu bankkormányzóhoz fordult, aki azonban arra az álláspontra helyezkedett, hogy miután a Banca Nationala váltótárcája a normális hét milliárd lejről rövid időn belül 12 milliárd lejre emelkedett, ami a lej stabilitását is fenyegetheti, nem tartja megengedhetőnek, hogy ezt a váltótárcát növelje és ily értelemben a Marmorosch bankhoz rendelkezésre álljon. Manoilescu magatartásának következtében Blank Aristid lépéseket tett arra vonatko-

zól, hogy megjelenessen a király előtt és feltárja bankja helyzetét. Argetoianu készséggel vállalkozott a közvetítésre és egyúttal meg is jelentek az uralkodó előtt, aki átlátva a kérdés nagy fontosságát, a maga részéről is a reorganizálás keresztülvitelét óhajtott.

Később érkezett jelentések szerint a bucaresti-i központ előtt a mai nap folyamán nagyobb tömeg betétes gyűlt össze. A betétesek

Argetoianu pénzügyminiszter különvonaton ment a királyhoz

Argetoianu pénzügyminiszter ma egész délután a pénzügyminisztériumban dolgozott. Mint pénzügyminiszter hosszas tárgyalásokat folytatott a Banca Marmorosch reorganizációjának lehetőségeiről. A tárgyalások folyamán Argetoianu a bucaresti-i pénzpiac számos előkelőségét fogadta, akiknek szakvéleményét kérte ki a felvetődött pénzügyi problémák és tranzakciók megoldásának kézenfekvő keresztülvitelére nézve. Déli fél egy órakor a pénzügyminiszter váratlanul megszakította tanácskozásait és

különvonaton a Sínáiban tartózkodó uralkodóhoz utazott ki.

Beavatottak értesülései szerint a pénzügyminiszter nemcsak az eddigi tárgyalások eredményeit ismertette Károly királlyal, hanem magával vitte, ez alkalommal először, az állami költségvetés előzetes tervezetét is.

A Banca Nationala igazgató-tanácsa ma délután folyamán különben ugyancsak hosszas ülést tartott, amelyen megjelent Auboin francia pénzügyi szakértő is. Az előadói jelentések meghallgatása után az igazgató-tanács megállapította, hogy a már eddig is foganatosított intézkedéseket annyi eredmény kíséri, hogy a bucaresti-i bankpiacon teljes a nyugalom. A stabilizációs kötvények és a Banca Nationala papírjainak árfolyamában a mai nap folyamán némi emelkedés volt észlelhető. A devizapiacra bőséges kínálat mutatkozott, a

gyülekezésének hírére karhatalom vonult ki a Banca Marmorosch palotája elé, de a karhatalom beavatkozására nem került sor, mivel a tömeg mindvégig nyugodtan tárgyalta az eddigi eseményeket, annak tudatában, hogy a Banca Nationala ezuttal is teljesíteni fogja kötelességét és megvédi az ország pénzügyi intézkedéseit preventív intézkedéseivel minden nagyobb megrázkódtatás nélkül.

mely a csekélyes kereslet nyomán keletkezett: ezt a hangulatalakulást is igen kedvező szimpotomának tekintik.

A Marmorosch, Blank & Co. szanálásával kapcsolatosan jólinformált köröknek az a véleménye, hogy Argetoianu időt akar nyerni a pénzpiac reorganizálási tervének elkészítésére és ezért tartotta szükségesnek, hogy a Marmorosch-bank pénztárai néhány napig zárva maradjanak.

Abban mindannyian egyetértenek, hogy minél előbbi segítségre van szükség, azonban a formulára vonatkozólag, ahogy ez a segítség megtörténjen, nincs még végleges megállapodás. Felmerült az a terv is, hogy részvénytársaságot alapítanak, amely átvinné a Blank-család részvényeit. Ez közvetlenül a négyszázmillió visszleszámitolási hitelt és ez végezné a másfél milliárd lej értékű, államilag garantált értékpapírok elhelyezését. Manolescu ezt a tervet, amelyet hir szerint Argetoianu is támogat, megfontolás tárgyává kívánja tenni, mivel óvakodni akar attól, hogy tulterheljék az állam hitelt. Ugyanezen a véleményen van a Banca Nationala mellett működő francia szakértő, Auboin is.

A szanálás tervei

A Marmorosch, Blank & Co. krízisével előállott helyzetet röviden a következőkben lehetne összefoglalni:

A válság kipattanása után való napon tisztázódott, hogy a krízis elszigetelt marad

és a Marmorosch, Blank & Co. válsága nem válik a piac betegségévé. Az izgalom, amely, a mai napon főleg Bucarestiben uralkodott, előrelátható volt, azonban kétségtelenül megnyugtatólag hatott, hogy a bank helyzetével a legilletékesebb körök foglalkoznak. Maga az a néhány napi szünet, amelyet a pénzügyminiszter a banknak előírt, arra vall, hogy ezalatt az idő alatt a legjobban célravezető formulát igyekeznek megtalálni, amely a bank érdekei, jeit értékeinek sorsáról gondoskodik és megoldásra vezető formát talál a szanálásra. Magára, a szanálás módjaitra vonatkozólag, mint a fentiekből kitűnik, egyelőre csak következtetések és találgatások vannak forgalomban, a közeli napokban ezek is ismeretessé fognak válni.

Kedvező jel mindenestre, hogy a pénzpiac megőrizte nyugalomát és örvendetes az is, hogy a tegnapi és a mai nap eseményei a román deviza iránt a külföldi bizalmat nem érintették.

A Népszövetség felszólította Japánt az elfoglalt területek kiűritésére

Kínának garantálni kell a japán alattvalók vagyoni és testi épségét.

Genből jelentik: A népszövetségi tanács ma délután nyilvános ülésen foglalkozott a japán-kínai konfliktussal és mindkét államot emlékeztették a szeptember 30-án vállalt kötelezettségeikre. Ennek alapján felszólították Japánt, az elfoglalt területek fokozatos kiűritésére és figyelmeztették Kínát, hogy a kiűritett tartományokban visszamaradt japán polgárok vagyoni és testi épségét biztosítsák. Egyben azt ajánlották, hogy a további tárgyalásokra az érdekelt államok közvetlenül üljek össze. Ugy Japán, mint Kína képviselője függőben tartották álláspontjukat és ezért a bizottság ülését péntekre halasztották.

Szétnyílt a függöny!

Irta és elmondotta az aradi színház megnyitó előadásán

Dr. JANOVICS JENŐ

Frissen hantolt sirtól jövök.

Tegnap temettük el Kolozsvárott a kilencven éves Szentgyörgyi Istvánt, a színpadi művészetnek ezt a puritán egyszerűségű, stílusában az ősi hagyományokhoz nyilegyenesen ragaszkodó, magyarságában szüztiszta, eszközeiben mesterkéletlen nagy mesterét, aki tanítója, utmutatója, irányjelzője volt és marad sok generációnak.

A föld rögei tompán koppantak a mélyre bocsátott tölgyfakoporsón s mire magasba puposodott a sirhalom, én már ziháló tüziparipán ültem, hogy idejekorán érkezhessen e színház pezsgő vérkeringésének megindítására. Lehorgasztott fejjel, a multak emlékei közé szálló lélekkel ültem a féllomályos fölkében s a gözmozdony egyhangú brüszkölését, a vonat kerekének ritmikus dübörgését nem hallottam, egyre a koporsóra hulló rögök beszédes koppanása csengett a fülemben.

Az enyészet hervadó kertjéből jöttem, hogy új életet indítsak ebben a nagytradíciójú, sok dicsőséget látott színházban. Minden csucs a hanyatlás kezdete s minden völgy az emelkedés kiinduló pontja. Szomjas lélekkel és acélos akarással jöttem, hogy a kialudt lángot újra felszítsam, mert fényben uszó város közepén sötét ablaku színház olyan, mint a zsi-bongó élet szívéből felmeredő sirhalom.

Az élet-zsendülésnek ebben az áhitatos pillanatában úgy érzem, számot kell adnom arról, mit beszéltek azok a rög-koppanások, amelyek a tegnapi nagy temetés óta állandóan fülemben csengenek. Azt mondják: követni kell a nagy mester példáját, akinek földi pályája tegnap beletorkollott az örökkévalóságba. Tisztelni kell a színpadot, mint ahogy ő tisztelte. Ugy kell a kötelességünket teljesíteni, mint ahogy ő teljesítette. Nem szabad szolgálatába állanunk mindenféle művészi divat-

hóbortnak, mint ahogy ő sem állott szolgálatába. Meg kell becsülni a multak hagyományait, mint ahogy ő megbecsülte. Ez a megbecsülés lehet csak megbízható fundamentuma az új építkezésnek. Felsivöltő, kongó jelszavakért nem szabad fitymálni a régi érdemeket. Szeretni kell az embereket a jászolban-született Istenember példája szerint s nem szabad a szeretet mérlegére tenni embertestvéreink hitét, nyelvét, fajtáját. Hűségessnek kell lennünk magyar nyelvünkhöz, nemzeti műveltségünkhöz, kulturánkhöz, fajtánkhöz, mintahogy ő sem tudta e hűségtől eltéríteni hívságos kísértés.

Ime, a koporsóra hulló rögök koppanása teljes programját adja új életünknek: A színpad komoly tisztelete, a kötelességteljesítés minden gátlást lebíró, heroikus elszántsága, óvatossága a tartalmatlan és művésziellen divat-hóbortokkal szemben, a multak tisztult hagyományainak megbecsülése, a hangzatos jelszavak kerülése, hódolat a régi érdemekért, emberszeretet, fajtánk, nemzeti művelődésünk iránt való töretlen hűség, nyelvünk szépségének kultusza.

Ezek nem a vásári bódés kikiáltójának hívogató jelszavai, hanem egy kilencven évet betöltött dicsőséges művészet nemes tanulságai.

Ebbe a keretbe minden becsületes munka belefér s ha összetörjük ezt a keretet, akkor Önök ne támogassanak bennünket. Az üres ígéretések kora lejárt. Lejárt annak a kunyorálásnak a kora, hogy: Támogatni kell a „nemzet éhező napszamosai“-t, hogy, mi a „nemzeti nyelv pallérozóit“ vagyunk, hogy „áldozni kell a magyar kultúra oltárán.“ Nem, mi nem fogadunk el könyöradományt, nem kérünk fölös áldozatot. Mi tudjuk, hogy Önök, akik ma ezt a termet az utolsó zugig megtöltötték, keserves robotmunkával szereztek meg azokat a filléreket, melyeket itt befizettek, sokan talán a betevő falatjukból törtek le egy darabot, hogy itt lehessenek. Mi ezért a pénzért teljes ellenértéket akarunk adni darabválasztásban, játékban, izlésben, külsőségekben, kényelemben, előzékenységben. S ha Önök

nem találják meg az ellenértéket, akkor fordítsanak hátat nekünk, ne jöjjenek színházba, akkor megértünk a pusztulásra.

Ne hanyagjanak szemet a hibák felett, mert a mindennel való megelégedettség a tunyaságnak, a sorvadásnak az anyateje. Egy mese jut az eszembe: Régi mese a királyról és királynéről, akiknek egy szép fiuk született. Tizenegy tündér jött a keresztelőre, mindegyik ajándékkal. A jeles ajándékok valamennyiével, bölcsességgel, szépséggel, erővel elárasztották, míg végre ugylátszott, hogy minden földi halandót felül kell múlania. Akkor jött a tizenkettedik tündér az elégedettség ajándékával. De a haragos apa visszautasította őt és ajándékát. És a fiu gyorsan nőtt fel, a tőkeletes tehetségek csudája lett. De meglévéen elégedve adományával, nem törekedett azokat sem jóra, sem rosszra felhasználni. Élénk vágyai nem voltak. Jámbar és nyugodt volt, engedte, hogy az élet elsurranjon mellette. Semmit sem tett. És végre a király megtudta, hogy a visszautasított ajándék volt a legértékesebb.

Az Önök elégedetlensége, az Önök jószándéku bírálata, az Önök jobbra serkentése lesz az a hajtóerő, amely belőlünk is kiváltja a jobbra, szebbre, tökéletesebbre való törekvést.

Hogy Önök ma az utolsó helyig elfoglaltak e terem minden helyét, az mély hálára kötelez, de nem tesz elbizakodottá. Tudom, hogy ez csak az Önök jószágának, az Önök gazdag bizalmának előlege. De érzem, hogy olyan előleg, amelyet megszolgálni, amelyet visszajézteni becsületbeli kötelesség.

S hogy teljes legyen a program: Meg kell mondanom, hogy ezekről a deszkákról politikai propaganda magyar színész ajkáról, magyar színész gesztusából sohasem fog felágaskodni. A politika szétválasztja az embereket, a művészet varázsa összekovácsolja a lelkeket. Akik a politika arénájában ádáz gyűlölet halálos sebeit osztogatják, azok e puha zsöllyében békességes szívvel ülnek egymás mellett.

Minden színpadi előadás egy-egy téglát rak le annak a hidnak a pilléréhez, amelyet fel

A közoktatásügyi minisztérium terve, amely Aradon megvalósíthatatlan

A minisztérium másfélmilliárdos költségvetési tételét a városokra és megyékre ruházzák át — Dr. Radu Cornel érdekes nyilatkozata —
Ujabb leépítések a tanárok és tanítók között

Bucurestiből jelentik: A közoktatásügyi minisztérium költségvetési bizottsága ma tovább tárgyalta a közoktatásügyi tárca költségvetési előirányzatának legfőbb problémáját, az iskolák fentartásának 3 milliárdos kiadási tételének csökkentését. A költségvetési bizottság a pénzügyminiszterrel egyetértőleg elhatározta, hogy az új költségvetési évben az állami elemi iskolák fentartásának kötelezettségét költségvetésileg a városokra és a megyékre ruházza át. Ez a terv jóval kevesebb terhet jelent a három milliárd lejes állami költségvetési tétel ötven százalékának a városokra és megyékre tervezett áthárításánál, de ennél a másfél milliárd lejes tételnél az új terv alig pár millióval jelent kevesebb terhet az érdekelt városok és megyék költségvetésére nézve. A kormány e tervét azzal a hittel kívánja enyhébb színekbe öltöztetni, hogy az állam majd megfelelő szubvenciókkal fogja a megyéket és a városokat támogatni.

A költségvetési bizottság nagyarányú leépítéseket vett tervbe az állami tanítók és tanárok között, egyben pedig a még meghagyott száztíz tanítóképző számát 75-re redukálja. A tervezet kimondja, hogy a jövőben csak okleveles középiskolai tanárok fizetését hajlandó vállalni az állam: a többiek fizetésének kötelezettségét ugyancsak a megyékre és városokra hárítja át. Jelentős mértékben fogják csökkenteni az ipari szakoktatás kiadásait. A fenti feltűnő határozatok meghozatala után a közoktatásügyi minisztérium költségvetési bizottsága az egyetemek költségvetésének tárgyalásába kezdett.

A bucaresti-i távirat vétele után az Aradi

kell végre építenünk, amelyen végre testvéri ölekezésben fognak találkozni az emberek, bármely nyelven hirdetik is az igazságot és bármely vallás ritusa szerint imádják Istenüket. Magyar költő profétálta, hogy: Román bánat, magyar bánat mind egyforma bánat.

A szépnek kultusza megteremti a lelkek harmóniáját. A színpad a lelkek megnyugvásának, a szívek vigasztalásának ígét hirdeti. Játszi kedvvel, elmélyült hittel, zengve, muzsikálva, bánatot temetve, kedvet derítve, művelve és világosságot terjesztve.

S akik egyik oldalon, vagy másik oldalon úgy érzik, hogy vannak sérelmek, melyek bosszúért kiáltanak, hogy vannak fájdalmak, melyek gyűlöletet szítanak, azoknak emlékezetébe idézem Irganak, a költőnek egy gyönyörű versét: Jézus a mezőn tiszta búzát vett, de nem kelté ki jól az öreg határ. Egy láthatatlan, kőbor madár csirában szedte fel a dús életet. Aratáskor zugva panaszkodtak a szelid apostolok: Uram, csalókan rászédett a dolog. Föld alá dugtál annyi drága magot s mind fölették az éhes madarak. De az Ur szeliden mondá: *En azoknak is jó testvéreik vagyok.*

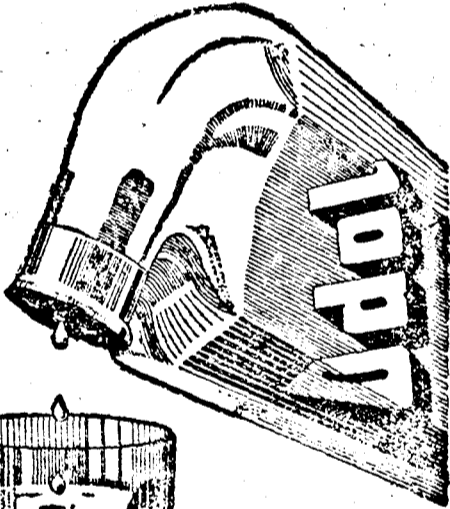
Ez a szép mese tanítson meg bennünket arra, hogy ezen a földön egymást megértve, egymást támogatva, testvéri ölekezésben kell élnie román és magyar színészetnek.

Ha az igazság, a szépség és jóság kultusza magyar nyelven szólal is meg, azért ez a kultúra ennek az országnak a vagyontételét gazdagítja és ennek az országnak a dicsőségét öregbíti. Egymás mellett, győzedelmes szépségben virulhat a két egymásra utalt színpadi művészet, de egyik sem élhet meg a másik hulláján.

Az újleépítés legbiztosabb pilléreit a minden bíncstől és minden gáncsvető nyugtól földiadalmasított kulturális szabadság emelheti. Csak ezeken a pilléreken épülhet fel az a templom, amelynek oltára felett az egymást megértés, a szeretet és örökkévaló jóság mécsese világít.

Közlöny munkatársa felkereste dr. Radu Cornel interimár-bizottsági elnököt, aki nagy meglepetéssel értesült a legújabb fordulatról:

— Az állami elemi iskolák fentartásának kötelezettségéről legutóbbi bucaresti-i utam alkalmával már hallottam a belügyminisztériumban. Amikor akkor azt hozták tudomásomra, hogy az elemi iskolák fentartási költségeinek a felét kell vállalniuk az egyes megyéknek és városoknak, ennek értelmében már meg is tettem az előkészületeimet Aradváros 1932. évi költségvetésének előirányzatánál. Aradon az állami tanítók évi fizetésének összege 12 millió lej: az iskolák javítási költsége évenként 6 millió lejre ment fel. Ez az összeg tehát összesen tizenhét millió lejjel terhelné meg Aradváros 1932. évi költségvetését. Ki kell jelentenem, hogy ezt az összeget a mai viszonyok között szinte a lehetetlenséggel egyenlő vállalkozás volna előteremteni. Meg kell várnunk mindenestre az eseményeket, a költségvetés nyilvánosságra hozatalát, hogy a szükséges lépések megtételéről gondoskodhassunk. Annyi bizonyos, hogy a tervezet Aradon megvalósíthatatlan.

ODOLO

Ierlőllenítő hatású, felfrissítő a szájat és a fogakat tisztán, szépen és egészségesen tartja.

Szabadrábra helyezték az egyik aradi pénzügyi tisztviselőt

Beismerő vallomás a feketeszesz-ügyben — Egy kommunizmussal vádolt aradi munkást is szabadrábra helyezett a törvényszék

Az aradi törvényszék Sanciu—Popescu vádpanácsa ma foglalkozott a letartóztatásban levő Ardelean Miklós és Spiesny Károly pénzügyigazgatósági tisztviselők ügyével. Spiesny Károly — mint az Aradi Közlöny megírta — harmincezer lej kauciót ajánlott fel szabadrábra helyezésére ellenében. A vádpanács a kérelemnek helyt adott és elrendelte Spiesny szabadrábra helyezését, aki már el is hagyta az aradi ügyészség fogházát. Ardelean Miklós a kihallgatás folyamán azonban beismerte, hogy az általa kiadott bárcákért pénzt fogadott el. A vádpanács ezért megerősítette Ardelean fogvatartását.

Hatmillió lejes vámbírságot ítélt meg az aradi törvényszék

A három év előtti csempészésben ma volt a fő-tárgyalás. — A vádlottakat Bucuresti vámszakértője védte. — A három fővádlott fizeti meg a hatalmas bírságot.

Nagyarányu selyemcsempészetet fedeztek fel a nyomozó hatóságok 1928. tavaszán. A csempészés az ottlakai határnál történt és a hatóságok bevezetett nyomozása szerint a határrendőrség akkori főnöke is súlyosan kompromittálva volt a nagyarányu csempészésben. A vizsgáló szálai Bucuresti-ig nyultak és az ottani rendőrség — mint emlékeztető —, több nagyobb bucaresti-i cégnél is tartott házkutatást, hogy megállapítsa, kik vettek a csempészett selyemből. A nyomozás folyamán megállapítást nyert, hogy a hatalmas selyemmenyenyiséget Spinner Mózes bucaresti-i kereskedő és felesége, valamint Batuzza József párisi kereskedő hozták be és az ügyben kompromittálva voltak Torsar Péter, Nurf György, Kuma Brand, Wander Maximilian, Lazarovics Izidor és Manase Grumberg párisi lakosok.

A vámvezérigazgatóság megállapította, hogy a behozott selyemmenyenyiség vámjá egy-millió 440.000 lejt tesz ki, mely után mint bírságot az illeték négyszeresét rótták ki a hatóságok. A csempészésért ilymódon 5 millió 760.000 lejt bírságot állapítottak meg, a bírság kiróvása ellen úgy Spinner Mózes, mint Batuzza József és a csempészárság többi tagjai felebezést adtak be az aradi törvényszékhez, amely ma délután tartotta meg a tárgyalást ebben a nagyérdekességű ügyben. A vádlottakat Merlescu egyetemi tanár védte, aki Bucurestiben mint a vámtűgyek specialistája ismeretes. A vámvezérigazgatóság, illetve az állam képviselőjében Lepa Valér dr. ügyvéd jelent meg. A törvényszék Spinner Mózes, valamint felesége, továbbá Batuzza József felebezéseit elutasította és így a közel hat millió lejes vámbírságot a három vádlottnak kell megfizetnie. A többi vádlottak felebezéseinek a törvényszék helyt adott, megsemmisítette a reájuk kirótt vámbírságot, valamint a csempészésről felvett jegyzőkönyveket a bíróság megsemmisítette.

A nagyarányu selyemcsempészés három elítélte a Legfőbb Semmitűszékhez, mint utolsó fórumhoz felebezte meg a kirótt vámbírságot.

Ismét rablóátadás volt Budapesten

Két péksegéd a tettes

Budapestről jelentik a késő éjszakai órákban: Müller László péksegéd az éjszakai órákban jelentést tett a budapesti főkapitányságon, hogy este tíz óra után, amikor Dömeucci lakása felé tartott, három felfegyverezett fiatalember támadta meg az uccán és összevissza rugdosták addig, amíg elveszítette eszméletét. Amikor magához tért, észrevette, hogy kabátja, pullovere és 25 pengő készpénze hiányzik, amit a rablók magukkal vittek. Müller László elmondotta még, hogy támadói közül két péksegédet volt kollégáit felismerte.

Ugyancsak a vádpanács elé került a mikalakai sikkasztó, Gabor Sever ügye is, akiről tegnap irtuk meg, hogy beadványai fordult az ügyészséghez, amelyben bizonyítani kívánja ártatlanságát. Mivel ügyében a vizsgálat befejezve nincs, további fogvatartását rendelte el a vádpanács.

A hónapok óta letartóztatásban levő kommunisták közül Bernát András és Rácz Jolán ügyét tárgyalta ezután a vádpanács. Bernát András letartóztatását megerősítette a vádpanács, míg Rácz Jolán szabadrábra helyezése mellett döntött.

Könyvek olvasó vásárlására alkalom **KERPEL-nél**

Gombamérgezés kipusztított egy családot

Egy magyar községben borzalmas kínok között kiszenvedett egy család öt tagja. — Csúpan egy hathónapos gyermek maradt életben.

Budapestről jelentik: Megrendítő tömeges halálos gombamérgezés történt ma délben a magyarországi Nagybatony községben. *Sulyok* Albert bányász munkás családját érte a súlyos szerencsétlenség, amelynek öt tagja a mérgezés következtében kiszenvedett. A bányász felesége ma délre gombalevest és paprikást készített, amelyet nagy étvágyal körülbelül déli egy óraker fogyasztotta el a népes család. Mintegy félóra múlva a család egyes tagjai erős gyomorfájdalmakról kezdtek panaszkodni, majd röviddel később már az egész család nagy fájdalmaktól gyötörve a szoba padozatán fetrengett.

A szomszédok, akik figyelmesek lettek a bányász lakásából kihallatszó segítségkiáltásokra és nyöszörgésekre, a lakásba siettek. Ekkor már azonban minden orvosi segítség hiábavalónak bizonyult, mert a család öt tagja a délután folyamán borzalmas kínok között kiszenvedett. A hat tagú családból mindössze egy hathónapos gyermek maradt életben.

Színház — Irodalom — Művészet

„Meddig fogsz szeretni...?”

Beszámoló az aradi Magyar Színház drámai együttesének évadnyitó előadásáról.

Az aradi magyar színlévad első estje lezajlott. A bemutatkozó új direktor nemesveretű megnyitó-szavai ezuttal is telt ház előtt hangzottak el, bár sajtóságos módon nem mindenki jött el az új együttes bemutatkozó előadására, aki megváltotta jegyét. Még a zenekar helyére is pótszékeket állítottak be, hogy az elővételben elkelt jegyek tulajdonosai helyükhöz juthassanak: ennek ellenére egész sorok maradtak üresen a parterre első sorai között... De ki ismeri az „Ezerarcú Cézár”, a színházi közönség szeszélveit...?

A páholysorok azonban pompáztak és roskadásig volt tömve az erkély. Az aradi színház igazi, művészetszerető közönsége megjelent az új társulat avató-estjén és őszinte elismeréssel tapsolta meg az új igazgató kendőzés-nélküli szavait és a társulat játékát.

A rossz szokásban lévő, hagyományos „elkészéseken” túl sok minden új volt ezen a megnyitó-előadáson. De amint a színház öreg és kopott falai nehezen melegedtek fel az áramló melegben, a közönségnek is meg kellett küzdenie még a szereplők ismeretlen arcával, gesztusaival, beszédmodorával, a színpadon folyó játék lassu ütemben emelkedő tempójával. De valamennyien összelepedtek. A második felvonás első nyíltzini tapsát még a régi ismerős *Jávor* Alfréd belépése váltotta ki: de negyedórára rá már *Forgács* Sándor és *Kaszab* Anna pompás erejű dialógusa robbant ki őszinte nyíltzini tapsban. És ettől a jelenettől kezdve az új társulat megnyerte a csatát és elfoglalta helyét Arad színházi közönségének benső, lelki rivaldáján is.

— „Meddig fogsz szeretni...?” Örökké! Ez az örök szerelmi hazugság ütött szeget a vigjáték szerzőjének, *Halász* Imrénének a fejébe és három felvonáson át kápráztatón könnyed dialógus-jelenetekben bizonyítja be, hogy akár azt mondja az ember az öt szerető nőnek, hogy „örökké”, akár pedig azt, hogy „majd meglátjuk” — lényegében véve egyremegy és az ember a házasságban legiobb, ha megadja magát sorsának, amely köztudomás szerint is a — nő. *Forgács* Sándor, a mérész kísérletbe belerőtött bicskájú író kiforrott ábrázolási szerepében mindvégig illuziótkeltő, stílusos ura maradt komplikált figurájának, melyet sikerült kedvesen élővé és szimpatikusá tennie a szerző mostoha jellemábrázolási segítségével nélkül is.

Szép tiszta, nyugodt beszédmodora miatt is számos hívet szerzett magának Aradon. Mint

A népszövetségi bizottság elkészült Magyarország pénzügyi helyzetéről szóló jelentésével

Az egységes párt értekezlete — Károlyi Gyula miniszterelnök a 33-as bizottság munkájáról —

A szociáldemokrata párt népgyűléseit a rendőrség nem engedélyezte

Budapestről jelentik: A Budapesten időző népszövetségi pénzügyi bizottság, amely Magyarország pénzügyi helyzetét volt hivatva átvizsgálni, befejezte munkáját és jelentését, amelyet a kormány és a jegybank meghallgatásával készítet el, eljuttatja Genfbe, ahol azt kinyomatják és egyidejűleg Genfben és Budapesten nyilvánosságra hozzák.

Az egységes-párt csütörtökön este szokásos értekezletét tartotta, amelyen gróf *Károlyi* Gyula magyar miniszterelnök bejelentette, hogy a parlamentet november 4-re összehív-

ják, majd méltatta a Népszövetség pénzügyi bizottságának budapesti munkáját és utána ráért a bírálatokra, amelyek elhangzanak a 33-as bizottság munkájával szemben.

A szociáldemokrata-párt október 25-re Budapest öt különböző helyén beszámoló jellegű nyilvános népgyűlést kíván tartani, amelyeket azonban a rendőrség, a kormány ama intézkedésére való hivatkozással, amely megtilt mindennemű nyilvános politikai csoportosulást, nem engedélyezett.

Levegőbe röpült a bucuresti-i Gara de Nord egyik épülete

Tűz keletkezett a gyorsáru-raktárban, amelyből nagymennyiségű benzin és robbanóanyag explodált. A tüzoltóság emberfeletti munkája a szerencsétlenségnél

Bucurestiből jelentik: Nagy tüzvész pusztított ma délelőtt Bucurestiben az északi pályaudvaron. A kora délelőtti órákban kigyulladt a pályaudvar gyorsáru raktára, amelynek következtében az egész épület a levegőbe röpült. Ezt ugyanis az idézte elő, hogy a gyorsáru raktárban nagymennyiségű benzin és robbanóanyagok voltak beraktározva és a tűz ezeknek a közelében keletkezett s mire a segítség megérkezett, már késő volt, mert a benzin és robbanóanyagok óriási detonációval explodáltak, az áruktár épületét a levegőbe röpítve. A jelentés vételekor a tüzoltók még dolgoznak a katasztrófa színhelyén.

banóanyagok voltak beraktározva és a tűz ezeknek a közelében keletkezett s mire a segítség megérkezett, már késő volt, mert a benzin és robbanóanyagok óriási detonációval explodáltak, az áruktár épületét a levegőbe röpítve. A jelentés vételekor a tüzoltók még dolgoznak a katasztrófa színhelyén.

Zendülés Cyprus szigetén

A zavargások alkalmával felgyújtották a kormányzó palotát — Sortüzet adott a rendőrség, amelynek halálos áldozata van

A görög keleti érsek kikiáltotta Cyprus csatlakozását Görögországhoz

Athénből jelentik: Cyprus szigetén súlyos nacionalista zavargások törtek ki, amelyek a kormányzót arra indították, hogy Málta katonai kormányzójától kérjen segítséget. Később Egyiptommal vette fel a tárgyalást segítségnyújtás dolgában. A zavargók felperzseltek a kormányzósági palotát, amire a rendőrség a fegyverét használta és a sortüzetnek egy halálos, valamint tizenegy sebesült áldozata van. A zavargók célja az, hogy Cyprust Görögországgal egyesítsék. Hírek szerint a cyprusi

görög-keleti érsek kikiáltotta Cyprusnak Görögországhoz való csatlakozását. A sziget képviselői lemondtak mandátumukról.

Londonból jelentik: Kréta szigetéről egy tizezer tonnás cirkáló és két torpedóromboló zászló indult el Ciprusba, amelynek lakói ma felláztak. A ciprusi helyőrség eddigi megerősítése mindössze ötven katonából állott és ezeket repülőgépen szállították a szigetre. Holnap reggel Alexandriából szintén segédcsoportok indulnak Ciprusba.

rendező is: őszinte sikerrel debütált. *Partnere, Kaszab* Anna alkalmazkodó módon nagyvilágias: elsőrangú figurája volt mindvégig az erős tempójú darabnak. Toilettejei és pongyolaszériáinál csak azokban a jelenetekben volt őszinte sikere, amelyekben elefedkezett róla, hogy tulajdonképpen a szerző sem tudta: demont írjon-e belőle vagy egy pihenésre vágyó szerelmes asszonyt...? *Bárdi* Teréz friss, üde jelenség volt az egymásbakavarodott jelenetek között; partnere, *Lantos* Béla hálás szerepben könnyen aratott sikert. *Nyerges* Ferenc, *Jávor* Alfréd, *Balassa* Samu illeszkedtek a főgyűttes négy szereplőjének játékához lehetőleg harmonikusan, ámbar gyakran a darab menetesebességének hátrányára. Egy gépirókissasszony szerepében *Vass* Piri figurája tetszett; az epizód-szereplők közül a fiatal *Tompa* Sándor friss kabinetfigurája markánsan megráizolt valóságot adott egy rövid jelenet keretében.

A közönség felrészülve és elégedetten távozott a megújított diszletezésű színház megnyitójáról. Elégedetten és egy kicsit meglepetve is: a társulat bemutatkozása a tiszta művészet erejével rázza fel a lelkeket végre egy harmonikus színházi előadás végigszórakozására és végigvezetésére.

(U. g.)

* A prózatársulat megismétli a megnyitójáról. Az igazgatóság elhatározta, hogy a nagy érdeklődésre való tekintettel, holnap, pénteken megismétli a megnyitójáról. A második megnyitójáról már csak mérsékelt számban kaphatók a jegyek a színház pénztáránál.

* Az aradi Városi Színház heti műsora, Pénteken, október 23-án este 8 és fél óraker: A megnyitójáról megismétlése. 1. Beköszöntőbeszéd, mondja: dr. *Janovics* Jenő igazgató. 2. *Meddig fogsz szeretni?* Másodsor, bérleten kívül. Sorozatszám 2. — Szombaton, október 24-én este 8 és fél óraker. *Feketeszáru* cseresznye. Először, bérleten kívül. Sorozatszám 3. — Vasárnap, október 25-én délután 5 és fél óraker: *Feketeszáru* cseresznye. Másodsor, rendes helyárrakkal. Sorozatszám 4. Este 8 és fél óraker: *Feketeszáru* cseresznye. Harmadsor. Bérleten kívül. Sorozatszám 5. Hétfőn, október 26-án este 8 és fél óraker: *Feketeszáru* cseresznye. Negyedsor. 1. számú A. bérlet. Sorozatszám 6. — Kedden, október 27-én este 8 és fél óraker: *Feketeszáru* cseresznye. Ötödsor. 1. számú B. bérlet. Sorozatszám 7.

* A *Feketeszáru cseresznye* még a legutóbbi napokban is táblás házak mellett került előadásra úgy Nagyváradon, mint Kolozsváron. Szombaton este lesz az aradi bemutató, amely iránt már most óriási érdeklődés nyilvánul meg úgy, hogy az elővételi jegypénztárnál már csak korlátozott számban kaphatók a belépőjegyek. Poór, Lili Irina szerepében a női kvalitásoknak művészi skálájával hódítja meg közönségét. *Fekete* Mihály a férfi főszerepben ragyogó képét adja a férfi háborus lelki küzdelmének. A darab többi szereplői: *Benes* Ilona, *Bárdos* Klári, *Tóth* Elek, *Balázs* Samu, *Rajnay* Sándor, *Tasnády* András, *Forgács* Sándor, *Lantos* Béla, *Jávor* Alfréd, *Tompa* Sándor, *Czopán* Flóri, *Szabó* Pál és *Nyerges* Ferenc ragyogóan illeszkednek a kitűnő együttesbe.

Amerika ünnepli Lavalt

Késéssel futott be hajója a newyorki kikötőbe — Fogadtatás a City Hall-ban — A nagyszámu közönség konfettizáporral árasztotta el a francia miniszterelnököt

„Franciaország nem törekszik sem európai, sem világhegemóniára,” mondotta Laval Amerikában

Newyorkból jelentik: Közel hatórás késéssel ellentétben a már elterjedt hírekkel, reggel 9.46-kor futott be az Ikte le France. Laval hajója a newyorki kikötőbe. Három órakor a városházán ünnepélyes fogadtatás volt és ekkor Laval a következő beszédet mondotta:

— Csodálattal tölteneik el azok a benyomások, amelyeket Newyork megpillantásakor éreztem. Zarándokutjaimon mindig a válság csökkentése érdekében dolgoztam. Így történt az Londonban és Berlinben is. Franciaország nem törekszik világhegemóniára, vagy európai hegemóniára, de a múlt biztonsági intézkedéseket követel. Az Amerikai Egyesült-Államok nagy mértékben szolgálják a nemzetközi szolidaritást és bizalommal jöttem Amerikába és

hiszem, hogy Amerika meghallja és meghallgatja az Óvilág hívó és kéré szavát. Franciaország nevében kijelentem, hogy együtt akar dolgozni az Egyesült-Államokkal: *együtt kell dolgozni a kulturát tenyegető veszedelmek ellen.*

Laval középeurópai időszámítás szerint 15 órakor indult el a Broadwayn keresztül a City Hallba. Kiséréte hosszú autósorban követte. Utján hatalmas közönség éljenezte, konfettizáporral árasztották el kocsiját. A City Hallban Stimpson és Walker fogadták a francia miniszterelnököt. A városháza környékén levő több ezernyi tömeg méreteihez képest nagyon sok rendőrt és katonát vezényeltek ki. A közönség különösen Laval leánya iránt érdeklődött.

A temesvári tábla elítélte Cucu dr. aradvárosi főorvost

50 ezer lej pénzbüntetés az illetékek szedése miatt — A tábla marasztaló ítélete az aradi törvényszék felmentő ítélete után

Cucu dr. nyilatkozata az Aradi Közlönynek

Emlékezetes még az a nagyszabású per, amelynek középpontjában Cucu Vazul dr. városi főorvos áll. A főorvos ellen egyrészt azt a vádat emelték, hogy a vállalatokat Puritas köpöcsésze használatára kötelezte. A másik vád szerint Cucu dr. a pécskai kenyérrárosoktól az egészségügyi vizsgálatért 500 lejes illetéket szedett.

Az aradi törvényszék annakidején a városi főorvost felmentette, az ügyész azonban az 500 lejes illetékről szóló vádját fentartotta és így az ügy a temesvári tábla elé került.

A tábla meglepetésszerűen megváltoztatta a törvényszék ítéletét és Cucu Vazul dr.-t 50 ezer lej pénzbüntetésre ítélte. Az ítélet ellen a főorvos felebezést jelentett be.

Alkalmunk volt beszélni a súlyos vádban elmarasztalt városi főorvossal, aki a következőket mondotta:

— A legnagyobb megdöbbenéssel fogadtam a temesvári tábla ítéletét, amelyre a negatív fegyelmi vizsgálat és a felmentő törvényszéki ítélet után nem lehettem elkészülve. Bár az ítélet indoklásában a bíróság kihangsúlyozza, hogy a pénzbüntetéshez nem társul a hivatalvesztés büntetése, rendkívül lesújtó lenne, ha ez az ítélet jogerőssé válna.

Cucu dr. egy miniszteri leiratot mutatott meg, amely a temesvári táblának arra a kérdésére válaszol, hogy tiltja-e a törvény a főorvosnak illetékek kivetését egészségügyi vizsgálatok után. A 33.796. számú, 1931. június 5. keltezésű minisztériumi válasz többek között a következőket mondja:

Királyi felhatalmazás alapján nyilvánosságra kerül Averescu marsall kihallgatása

Az audiencia lefolyását közlik a nyilvánossággal.

Bucurestiből jelentik: Averescu marsall, mint azt már jelentettük, audiencián jelent meg a királynál. Az Adeverul szerint az audiencia lefolyását és annak eredményét királyi felhatalmazással nyilvánosságra fogják hozni.

Taranu pénzügyi vezérfelügyelő kihallgatásokat végzett Nagyváradon a fekete-szesz-ügyben

Nagyváradról jelentik: Tegnap Nagyváradra érkezett Taranu aradi pénzügyi inspektor, ki Lungoci vizsgálóbíró társaságában kihallgatta a belényesi fiatal Weinstein és Stern Hermant, akit tudvalevőleg nemrégiben helyeztek szabadlábra.

A kihallgatás azzal a szennélvel állott összefüggésben, amit Seciureanu vezető-ügyész nemrégiben Belényesen végzett és amikor állítólag egy sereg hamis bárcának jöttek a nyomára.

A bucaresti-i semmitőszék tegnap tárgyalta a nagyváradai fekete-szesz ügyben letartóztatottak szabadlábra helyezési kérését és elfogultsági kifogását. A letartóztatottak jogi képviselőjét Stimpson professzor látta el. A tárgyalás eredményéről tegnap még nem érkezett értesítés Nagyváradra.

Halálos szénázmérgezés egy kórházban

A szénkályhából kitóduló szénázmégölt öt beteget.

Rusciukról jelentik: Egy Kazanlacból érkező távirat borzalmas szerencsétlenségről számol be, amely az ottani kórházban történt. A kórház személyzete az elmúlt éjszaka az egyik betegszobába, melyben öt ápoló volt elhelyezve, egy szénkályhát vitt be, mivel a kórház még nem kapta meg a várostól a fát és így a termekben állandóan hideg van. A szénkályhát lefekvés előtt meggyújtották, majd az összes ápolók lefeküdtek. Az egész éjszakan keresztül egyetlen ápoló sem nézett be az öt beteghez, és amikor másnap kora reggel az egyik orvos belépett a szobába, rosszul lett az ott terjengő nagymennyiségű szénázmégtől. Azonnal kinyitották az ajtókat és ablakokat, azonban már késő volt, mert mind az öt beteg halott volt. A megrendítő szerencsétlenséget a kórház vezetősége jelentette az ügyészségnek, amely erélyes vizsgálatot vezetett be annak megállapítása végett, hogy a halálos tömegszerencsétlenségért kit terhel a felelősség.

Németország is kéri Matuska kiadatását

Ujabb vizsgálat a halálviaduktnál — A csöszkunyhó titkai — Matuska valószínűsége egyezik a tényekkel

A potsdami vizsgálóbíró elfogatási parancsa Matuska ellen

A Matuska-ügyben Magyarországon folytatott vizsgálat és a Biatorbágyon lefolytatott helyszíni szemle során a nyomozást vezető rendőrtisztviselők megtalálták azt a csöszkunyhót, ahol Matuska a borzalmas merénylet előtt három napig tartózkodott. A csöszkunyhó egészen közel fekszik a halálviadukthoz és az ott megtartott rendőri házkutatás alkalmával vezeték és drótdarabokat találtak, amelyet a rendőrség lefoglalt és azt a többi bűnjelkehez csatolják. A nyomozás eddigi állása szerint kétségtelenül megállapítást nyert, hogy Matuska a biatorbágyi merénylet lefolyását szöszertart úgy adta elő, ahogy az a valóságban meg is történt.

Berlinből jelentik: A potsdami vizsgálóbíró Matuska Szilveszter ellen bűnfenyítő eljárást indított. Ugyanekkor pedig elfogatási parancsot is adott ki Matuska ellen és ennek értelmében a jogszabály szerint megnyílt annak a lehetősége, hogy Németország is hivatalosan kérje Matuska kiadatását.

Budapestről jelentik: A berlini „12 Uhr Blatt” éles támadást intéz a bécsi rendőrség ellen. A lap azt állítja, hogy a Matuska-ügy nyomozása során a bécsi rendőrség egyenesen

elgáncsolja a magyar és német detektívek munkáját és ezt még betetési azzal, hogy az idegen detektíveknek nem enged meg, hogy Matuskát kihallgassák. A cikk szerint súlyos konfliktusok merültek fel a három állam rendőrségei között, mert az osztrákok bizonyos fontos momentumokat mellőztek a nyomozás során. A továbbiak során arról ír a cikkíró, hogy megállapították, miszerint Matuska, aki kétségtelenül a merénylet egyetlen tettese, szeptember másodikán utazott Budapestre, ahonnan naponta kijárt Biatorbágyra. Már ottidőn megkísérelte a merényletet, ekkor azonban egy gyutacs felrobbant a kezében s ettől úgy megijedt, hogy csak 12-én merete a merényletet végrehajtani.

Az aradi mozik mai műsora

5, negyed 8 és negyed 10 órakor.

CENTRAL MOZGÓ: AZ AL-TÁBORNAGY. Kitta katonavígjáték. Főszereplők: Roda-Roda és Vlasta Larian a nagyszerű cseh komikus.

SELECT MOZGÓ: Premier. HOKUSZ-POKUSZ. Bűnügyi vígjáték, UFA sláger. Főszereplői: Lillian Harvey és Willy Fritsch.

H I R E K

Bonyodalmak a kiszállási díjak körül

Aradváros illetéktelen taxákkal terhelte a telektulajdonosokat.

Az egyik temesvári magyarnyelvű napilap érdekes váddal támadja meg Aradváros vezetését. Arról van szó, hogy a lap szerint a városi mérnöki hivatal szakbizottsága, amely az új építkezéseket és renoválási munkákat szokta felülvizsgálni, valamint a város iparügyi bizottsága, amely az előbbivel nagyjából azonos, 700—800 lejes kiszállási díjakat inkasszált az illető érdekelt telektulajdonosoktól, vagy iparvállalati vezetőktől — a lap állítása szerint — jogtalan alapon, mivel ezek az összegek nem a városi kasszába, hanem a bizottsági tagok zsebeibe folytak be.

A figyelmeztető közlemény szerint 1927-ben belügyminiszeri rendelet tiltotta meg minden városi bizottságnak, hogy kiszállási külön díjak címen külön taksákat szedjenek a város lakosságától. Így tehát négy éve kimutatható módon szedték be olyan összegeket, amelyeknek beszédese törvénytelen alapon történt. A lap értesülése szerint könnyen lehetséges, hogy az érdekelt városi telektulajdonosok és vállalati vezetők pert indítanak vagy a bizottsági tagok ellen, vagy Aradváros vezetésére ellen a kifizetett 700—800 lejes összegek megtérítése érdekében. Ebben az esetben pedig a város vezetősége kénytelen lenne az adók által begyűjtött összegekből kifizetni azokat a pénzeket, amelyek négy év óta a bizottsági tagok mellékvédelmét képezték. Aradon érdeklődéssel néznek az események elé.

— **IDŐPROGNÓZIS.** Az éjszaka folyamán a hideg némi emelkedése, további derült, csendes idő várható, a hőmérséklet felmelegedéssel.

— **Grandi vasárnap érkezik Berlinbe.** Rómából jelentik: Grandi, olasz külügyminiszter vasárnap érkezik a német fővárosba. A külügyminisztert felesége, Quarigalia külügyi igazgató, Rocco sajtófőnök és Nonis magántitkár kíséri el utjára.

— **Összehívják a magyar parlamentet.** Budapestről jelentik: A ma délelőtti kormányértekezleten elhatározták, hogy november negyedikére összehívják a képviselőházat.

— **A néppárt aradi szervezetének folyó évi október 18-án megtartott értekezlete elhatározta,** hogy az Averescu marsall által Bucarestbe folyó hó 25. és 26. napjára összehívott pártkongresszuson Aradról és Aradmegyéből a következő delegátusok vesznek részt: dr. Moldovan Silvius, dr. Iancu Cornel, dr. Miclea Sever, Murtiu Traian nyug. ezredes, Moldovan Iosif, dr. Babutia Teodor, Apatean Demeter, dr. Faur Péter, Ardelean Teodor és Tomutia Ion. Goldis volt miniszter, orvosi tanács folytán Itthon marad. A delegátusok szombaton délután indulnak. A kongresszus október 25-én délelőtt 10 órakor Bucarestben, a Str. Izvor 98. szám alatt levő „Coloseul Bragadir” (ezelőtt Sala Giv) teremben fog megtartani.

— **Új orvos az aradi tüdőbetegkórházban.** Dr. Demeter Jenő, kolozsvári orvost az egészségügyi miniszter az aradi tüdőbetegkórházba nevezte ki kórházi alorvosnak. Demeter dr. a kórház kötelekéből megvált Noveanu dr. helyét foglalta el a dr. Siliarteu Pál igazgató-főorvos vezetésével álló egészségügyi intézménynél.

— **Felgyújtottak egy falut a játszó gyermekek.** Kassáról jelentik: A sárosnegyei Alsószamók községben játszó gyermekek tüzet okoztak. A veszedelem percek alatt terjedt és az emberek tehetetlenül állottak az egyre jobban elharapódzó tüzvészszel szemben. 55 ház legett, rengeteg melléképület pusztult el. Egy gyermek beégett az egyik lángoló házban. A kár 5 millió cseh korona. 80 család maradt hájéltalan. A mentési és felszámoló akció megindult.

— **Megállapították a dió új kiviteli státusát.** Bucarestből jelentik: A kormány gazdasági bizottsága legutóbbi ülésén megállapította a dió új kiviteli státusát. Ezek szerint a vegyes standard-dió után 100 kilogrammonként 120 lej kiviteli illetéket kell fizetni, míg a teljesen standandirozott dió és dióbél illetékmentes. A határozat október huszonkettediki hatállyal lépett életbe.

Ma, pénteken kezdődik meg az aradi városházán a ruhagyűjtési akció

Délután 5 és 7 óra között fogadják el a ruhaneműket a városháza-épület 31. számú szobájában — Dr. Radu Cornel felhívása

Az aradi munkanélküli segélyakció nagy jelentőségű eseményéhez érkezik a mai napon. Pénteken délután 5 és 7 óra között kezd meg az akció vezetősége azoknak a ruha-adományoknak az egybegyűjtését a városháza 31. számú szobájában, amelyeket Arad áldozatkész és megértő polgársága a munkanélküliek megsegítése érdekében felajánlott. Pénteken délután 5 és 7 óra között a városházán működő segélyakció központi irodájának teljes apparátusa várja a ruha-adományok beérkezését, amelyeket az adományozó nevének feljegyzése mellett szortíroznak és raktározni el, hogy a jövő héten máris megkezdhesék a kiosztásukat.

Radu Cornel dr. interimár-bizottsági elnök, a munkanélküli segélyakció vezetője ismételt felhívja Arad polgárságának figyelmét a péntek délutáni ruha-gyűjtésre. A központi munkanélküli hivatal általunk külön is

— **Még e héten eldől Aradváros és tisztviselőinek peres ügye.** Elsőnek számolt be róla az Aradi Közlöny, hogy a városi interimár-bizottság bizalmas ülésen egy háromtagú bizottságot delegált a városi tisztviselőkkel folyó tárgyalások további vezetésére. Amint ismeretes, a városi tisztviselők dr. Jegessy Károly és dr. Nedelcu Miklós városi ügyészek, valamint Olariu István városi vezértilkár személyében egy háromtagú, teljhatalmu tárgyalóbizottságot alakítottak, amely az interimár-bizottság ugyancsak háromtagú tárgyalóbizottságával: Pausesti Miklóssal, dr. Ursu János-sal és Manole Sándorral már fel is vette tárgyalásait. Ma kérdést intéztünk a bizottság egyik tagjához a tárgyalások jelenlegi állásáról. A bizottsági tag kijelentette, hogy a két bizottság a tárgyalások eredményéről még e hét folyamán jelentést tesz a város vezetőségének, mert minden jel arra vall, hogy a végleges megegyezést még e hét végéig sikerül megformulálni. Így tehát rövidesen nyilvánosságra fog kerülni, hogy Aradváros jelenlegi vezetősége hány százalékos egyezséget kötött pereskedő tisztviselőivel a Titulescu-féle lakbérpótlék ügyében.

I^a Chiffon - Vászon

már 38 Lejtől

RUTKAY & BOTYE cégnél

— **Az új aradi autbuszjárat bérlője és a város vezetősége között incidensben az interimár-bizottság holnap hoz döntő határozatot.** A város vezetőségének az az álláspontja, hogy az autbuszjárat bérlőjének meg kell követnie a város vezetőségét, azért a modorért, amelyet beadványaiban használt. Errevonatkozólag a mai nap folyamán az autbuszjárat bérlője már tett is lépéseket.

— **Sürgős jelentkezés állampolgársági ügyben.** Az igazságügyminisztérium leirata érkezett ma az aradi törvényszékre, amely a még folyamatban levő állampolgársági ügyekre vonatkozólag tartalmazott intézkedéseket, amelyekkel kapcsolatban Bucinag Zsigmondot felhívja a törvényszék, hogy a hűségküvetételére sürgősen jelentkezzen Istratescu vezetőjárásbírójánál. Az eskü letételének hiányában elveszti jogát a naturalizáláshoz. Mivel neve a rendőrségi bejelentőhivatalban nem szerepel, a bíróság ez uton hívja fel a sürgős jelentkezésre.

— **Az erdélyi román kath. népszövetség aradi tagozatának elnöksége ezuton is felhívja a népszövetség tagjait,** hogy folyó évi október hó 24-én, Krisztus Király ünnepén délelőtt 10 órakor a minorita-attya templomában tartandó ünnepélyes szentmisén feltétlenül teljes számban jelenjenek meg, mert ezen ünnep a kath. népszövetség legnagyobb ünnepe.

— **A helybeli Bánáti Német Kulturregyesület vasárnap, folyó évi október hó 25-én délelőtt 10 órakor tartja meg rendezési közgyűlését az Iparos Otthon termében.**

felszólítja mindazokat az aradi polgárokat, akiknek birtokában felesleges, vagy könnyen nélkülözhető ruhadarabok vannak, hogy ne továbbazzanak a nélkülözhető ruhadarabjaikat pénteken délután a városháza 31. számú szobájába juttatni el a munkanélküliek számára. A legkisebb értékű adománynak is nagy jelentősége van, ha azzal a szülőkörök problémáit kevesbiteni sikerül és akár férfi, akár női, akár pedig gyermek-ruhadarabok is legyenek azok a beszolgáltatásra kerülő nélkülözhető holmik, a munkanélküliek segélyakciójának vezetősége mindenképpen fel fogja tudni használni a szülőkörök érdekében. Pénteken délután öt és hét órák között tehát újra meg fog nyilatkozni Arad társadalmának melegen érző szíve, mert az adakozók soraiból nem fog hiányozni egyetlen egy család sem, amelynek módjában van segítséget nyújtani azok részére, akik erre a segítségre valóban rászorultak.

Gyorsított eljárással tárgyalják le a kihágásokat a rendőrségen

Decentralizálták a kihágási bíróságot. — A bíróságot huszonnégy óra alatt le kell fizetni.

A közeljövőben megszűnik a rendőrségek közigazgatási osztályához tartozó kihágási osztály. Ennek az osztálynak a megszűnését tulajdonképpen az 1929-es rendtörvény monlja ki. A rendtörvény ugyanis a kihágási ügyeket a kerületi komiszáriátusok hatáskörébe sorozza. A jövőben tehát minden komiszárusnak joga lesz kihágásokat a helyszínen megállapítani és a bíróságot a kihágás természete szerint kivetni. A kihágási bírság ezentul is 100—1000 lej között fog mozogni. Az új eljárás szerint, ha a komiszárus például megállapítja egy autós kihágását, ugy azonnal jegyzőkönyvet vesz fel, ott a helyszínen kihallgatja a tanukat, majd pedig a kihágás súlyossága szerint veti ki a bírságot. A megbírságot ezt az összeget huszonnégy órán belül köteles a pénzügyigazgatóságon lefizetni, ellenkező esetben rendőrségi eljárás indul meg ellene. Ez a körülmény valószínűleg nagyobb elővigyázatosságra fogja indítani a kerékpárosokat és autósokat, akik azelőtt abban a reményben, hogy ügyük a rendőrbíróság előtt hetekig is elhúzódik, kevésbé törődtek a forgalmi szabályzattal.

— **Sirkőfelavatás.** Néhai Lengyel Sándor sirkőfelavatása vasárnap délelőtt fél 12 órakor lesz megtartva az izr. temetőben.

— **Bűnvádi feljelentés egy fűgynök ellen.** Az aradi Kornis Testvérek bűnvádi feljelentést tett Turnyovszky Mihály ügynök ellen, aki a feljelentés adatai szerint ötvenezer lej értékű tüzelőfát adott el a nagylaki elemi iskola igazgatóságának, azonban az összeggel nem számolt el. A feljelentés alapján az ügyészség megindította az eljárást Turnyovszky Mihály ellen s az ügyet letartóztatási indítvánnyal tette át a vizsgálóbíróhoz, aki ma hallgatja ki a megvádolt ügynököt. Turnyovszky Mihály kihallgatása alkalmával igazolta, hogy a fa árát nem kapta meg az iskola igazgatójáról, mivel a fa minőségét kifogásolták, így tehát az ügy csupán egyszerű elszámolási differencia. A vizsgálóbíró a kihallgatás után nem foganatosította az ügyészség előterjesztését és Turnyovszky Mihályt szabadlábon hagyta.

— **A Közművelődési Szakosztály Szabadegyeteme.** A német nyelvtanfolyam előadásait dr. Somogyi Gyula ny. felsőkereskedelmi iskolai igazgató 48 hallgató részvétele mellett elkezdte. Az első órában a nyelv származását és kiejtési szabályait tárgyalta igen élvezetes előadásban. A tanfolyam 6 hónapig fog tartani és arra még a jövő hét csütörtökig jelentkezni lehet. A román nyelvtanfolyam szombaton, 9 órakor indul meg dr. Selezjan Tivadar felsőkereskedelmi iskolai tanár vezetésével. A tanfolyamra jelentkezések még szombat estig eszközölhetők. A tanfolyamok havi díja 20 lej.

Tisztelettel értesítjük

a cipőt vásárló közönséget, hogy az aradi fióküzletünk maradék árukészletét november 1-vel visszavisszük oradeai központunkba. Saját érdekében keressse fel a még hátralevő napokon fióküzletünket és megfog győződni róla, hogy úgy igényeinek, mint árkövetelményeinek annál is inkább eleget teszünk, mert központunk delegáltjának az az utasítás van adva, hogy minden körülmények között tartsa szem előtt a vevő által ígért árakat!

Szabott árakat felülgesztettük!

DERBY

cipőgyár r.-t. Oradea
aradi fióküzletünk, DÁCIAVAL szemben

Serb Sándor Bucurestibe utazott kinevezése ügyében

„Ha nyugdíjazás helyett a minisztérium Aradra delegál, az állást elfoglalom.”

Általános érdeklődést keltett az Aradi Közlöny híradása, amely arról számolt be, hogy az aradi pénzügyigazgatóság szubadminisztrátori állását Serb Sándor temesvári pénzügyi főtanácsossal tölti be a minisztérium. Ma alkalmunk volt beszélgetést folytatni Serb Sándorral, aki kinevezéséről a következőket mondotta:

— Pozitív értesülésem az aradi pénzügyigazgatósághoz történő kinevezésemről még nincs. En is csupán hallottam jól értesült forrásból, hogy a pénzügyminisztériumban engem vettek kombinációba az aradi pénzügyigazgatóság szubadminisztrátori állásának betöltésére. Az eredeti tervem a nyugdíjaztatás volt és ez irányú kérelmemet már hetekkel ezelőtt benyújtottam a minisztériumhoz. Választ még nem kaptam reá, természetes azonban, hogy ha a minisztérium nem kíván nyugdíjaztatni, hanem ehelyett az aradi pénzügyigazgatóság aligazgatójának delegál, úgy az állást el is foglalom. A holt nap folyamán utazom különben Bucurestibe, ahonnan hétfőn térek vissza, amikor is már pozitívum birtokában leszek kinevezésemre vonatkozólag.

— **Öngyilkos aradi munkásnő.** Megrendítő öngyilkosság történt az elmúlt éjszaka az aradi „Pomenirea” temetőben. A járókelők reggel egy eszméletlen állapotban lévő leányra bukkantak a temető egyik elhagyott részén. A leányt a kivonult mentők beszállították a kórházba, ahol — minthogy az öngyilkos marószódával mérgezte meg magát — azonnal gyomormosást alkalmaztak. A rendőrség az öngyilkosság ügyében azonnal vizsgálatot vezetett be, amelynek során megállapítást nyert, hogy az öngyilkos leány Till Erzsébet 20 éves munkásnővel azonos. A leány apátlan anyátlan árva, aki az öngyilkosságot minden valószínűség szerint nyomorában követte el. Állapota súlyos, de nem életveszélyes.

— **Leszállítják a mozihelyárakat Aradon.** Aradváros vezetősége — több reklamáció nyomán — elhatározta, hogy megkísérli a városi mozi-helyárak leszállítását. Radu Cornel dr. interim-bizottsági elnök ez ügyben utasította Stefanut Sabin moziigazgatót, hogy tanulmányozza a többi erdélyi mozi helyárait és ezeknek alapján tegyen jelentést a mozijegy-árak leszállításának lehetőségéről Aradon.

— **Per a városi mozi ellen.** A városi iparhatóság ma foglalkozott Reichenberger Sarolta ügyével akit — mint a Select-mozgó főpénztárnoknőjét — máról-holnapra felmondás nélkül bocsájtottak el állásából. Reichenberger Sarolta perelte a városi moziigazgatóságot. Az ügyben az iparhatóság ma tanúkihallgatásokat eszközölt, majd ezeknek kiegészítése érdekében a további tárgyalást elnapolta.

Hétmillió lejjel csapott be két szélhámos egy svájci pénzembert Bucurestiben

Mesék a hócipőkről — A svájci vevő látatlanban vette meg az „árut” — Az egyik csalónak sikerült külföldre menekülni, a másikat letartóztatták büntetésével együtt

Bucurestiből jelentik: Egy Akarev nevű svájci pénzember ma feljelentést tett a bucaresti-i rendőrségen Kohn és Iacobson nevű egyének ellen. A két szélhámos a Banca Americana Romana igazgatójának adta ki magát és hó- és sárcipőket kínált megvételre a svájci pénzembernek. Az üzletre vonatkozólag megállapodás is jött létre és Akarev hatmillió nyolcszáz ezer lejt át is adott a két szélhámosnak, akik anélkül, hogy az árut leszállították

volna, eltűntek. Mint a vizsgálat megállapította, Kohnnak még idejében sikerült külföldre menekülni, míg Iacobson Bucurestiben maradt. Az utóbbit a mai napon egy Petre Vasilescu nevű egyénnel együtt, aki tudott a szélhámos-ságról és aki magasrangú állami tisztviselőnek adta ki magát, letartóztatták. A feltűnést keltő szélhámosági ügyben teljes apparátussal folyik a nyomozás és a rendőrség Kohn ellen közzöveletet adott ki.

Önvédelemből gyilkolt

Amikor a vád tanuját a védelem használja fel mentőtanúnak — Ujabb tárgyalást tüzött ki a törvényszék

Az aradi törvényszék — mint az Aradi Közlöny jelentette — ma tartotta meg a tárgyalást Kmetty István nagylaki gazdálkodó bűnügyében, aki kapával oly súlyos sérüléseket ejtett Andrejov nevű béresén, hogy az néhány nap múlva elhunyt. A mai főtárgyalásra beidézték a béres kezelőorvosait, akik azonban nem jelentek meg. A védelem nevében Gherman Dante dr. kérte Szuszlak nagylaki tanú kihallgatását, aki azonban csak tótul tud s így tolmács kirendelése vált szükségessé. A tanu eredetileg a vád képviselője által volt bejelent-

ve, azonban vallomása a védelem szempontjából fontos, mert ez a tanu tudja, hogy a verekedést a legény kezdte, aki már előzőleg többek előtt mondotta, hogy el fog gazdájával bántani, ha majd aratra mennek. A szerencsétlenség napján is Andrejov támadt neki Kmettynek, aki önvédelemből emelte a kapát béresére.

A törvényszék november 26-ára tüzte ki a folytatólagos tárgyalást ebben az érdekes bűnügyben.

Az egyetlen megoldás

A bécsi bankkörökben egy derűs történet járja. Az osztrák devizarendelelet megjelenése és a súlyos bizalmi válság kitörése óta persze Bécsben is az a főprobléma és a legfőbb beszédtéma:

— **Hová tegyék az emberek a pénzüket? Külföldre vinni nem lehet, bankhoz nincs bizalmuk, otthon tartani nem merik. Végre is egy okos tökepénzes találta meg a legjobb megoldást: egy nagy boritékba betette a pénzt, elvitte egy közijegyzőhöz, elhelyezte nála és a boritékra ráírta nagy betűkkel:**

„A végrendeletem”.
Ott biztos, hogy nem keresi senki és biztosítva van az összes lefoglalások és adók elől is.

— **Monopolcsalás.** Az aradi törvényszék Ramonteanu dr.—Pop dr. tanácsa előtt vádlottként állott Dobra Gusztáv aradi lakos, aki magát monopol-agenszuek adta ki, s egyik ismerősétől lebélyegzés végett átvette annak öngyújtóját. Ezért négyszáz lejt kért, az öngyújtó tulajdonosa kétszáz lejt adott neki át, de egyben feljelentést tett ellene a rendőrségen. A feljelentés alapján a rendőrség bevezette az eljárást Dobra ellen, akit a törvényszék csalás miatt ezer lej pénzbüntetésre ítelt.

— **Meghívó.** Ezzel összehívjuk mindazokat a nyugdíjasokat, akik az aradvárosi és megyei nyugdíjszindikátusba beiratkoztak és nyugdíjaikat a pénzügyigazgatóságtól felveszik, hogy f. évi október hó 25-én, vasárnap d. e. 10 órakor a városháza dísztermében tartandó alakuló közgyűlésen megjelenni sziveskedjenek. Együttal megkérjük a tisztelt nyugdíjasokat, akik mindeideig be nem iratkoztak, ezen közgyűlésen beiratkozás végett megjelenni sziveskedjenek.

— „Dante Gherman dr. ügyvédet meglapta szobaleánya” című, kiszínezetten megírt cikk kiegészítéseképpen közöljük, hogy a tolvaj cselédleány a vizsgálat szerint nem volt szolgálatban a cotroceni-i palotában és lopás szándékával állott a fent említett ügyvéd szolgálatába.

— **A Der Deutsche Rundfunk** legújabb száma ismét színes és rendkívül változatos tartalommal jelent meg. A világszerte ismert rádióújság a rádió híreinek kívül érdekfeszítő, képekkel illusztrált riportokban számol be a legkülönbözőbb világeseményekről, ezenkívül teljes heti nemzetközi rádióműsort is közöl.

Hatósági közegek megvesztegetése címén elítéltek egy aradi fiatalembert

Per a kialudt autólámpák miatt.

Hatósági közegek megvesztegetése miatt vonta ma felelősségre az aradi törvényszék Ramonteanu dr.—Pop dr. tanácsa Czukor Jánost. A vádirat szerint 1928 év áprilisában Czukor János automobillal ment a Tököly-téren, azonban az autó lámpái nem égtek. A téren szolgálatot teljesítő 33-as számú rendőr megállásra szólította fel az autót, amely azonban tovább haladt a Szent István-uccába. Ekkor érte utól a rendőrörszem, aki közben sipjellel értesítette a másik örszemet, a 73-as rendőrt. A rendőrök jelentése szerint amikor jegyzőkönyvet akartak felvenni, Czukor János 20—20 lejt adott nekik. Ezt a rendőrök arra magyarázták, hogy Czukor János meg akarja őket vesztegetni, hogy ne tegyenek az esetről jelentést. Ezért a kapott husz lejt becsatolták jelentésükhöz azzal, hogy azzal akarta Czukor őket megvesztegetni.

Ezen a címen indult meg az eljárás az Aradon általános ismert fiatalember ellen, aki tagadta, mintha szándékában lett volna a rendőröket megvesztegetni. Az autót a sofför vezette, tehát a nem égő lámpákért is a soffört vonták volna felelősségre a rendőri jelentés alapján.

A kihallgatott rendőrök vallomásukban azt adták elő, hogy a pénzt azért kapták, hogy ne tegyenek az esetről jelentést. A tanuvallomások alapján a törvényszék ezerötyszáz lejt pénzbüntetésre ítélte Czukor Jánost.

— **Hírek a Kölcsey Egyesületből.** Kara Győző tanár ma este 6 órakor az Iparos Otthonban folytatja előadását. A vallási reformáció és a magyar közművelődés irodalmi kapcsolatát fogja a 8 színesen részletező módján elmondani. Vasárnap délután fél 12 órakor lesz a Kölcsey Egyesület közgyűlése, melyen az elnökség beszámol az elmúlt évben végzett munkásságáról és az új év munkatervéről. Ez a közgyűlés zárja le a Kölcsey Egyesület ötvenéves életét, melyre ünnepi módon fognak visszatekinteni az egyesületnek november 15-ikén a Kulturpalotában rendezendő első irodalmi délutánján.

SPORT KÖZLÖNY

Mező Ferenc dr., Bárány István dr. és Halassy Olivér Aradon Novemberben propaganda-estélyt rendeznek az aradi sporthírlapírók — A sportélet kitünőségei megígérték részvételüket —

Arad sportéletének kiemelkedő és sokáig emlékeztető napja lesz november 21-ike. Ezen a napon az Erdélyi és Bánsági Sportújságírók Egyesülete aradi tagozata nagyszabású estélyt rendez. Ezen az estélyen, amely a Kulturpalota nagytermében lesz megtartva, a világ sportéletének számottevő tagjai fognak résztvenni. Az eredeti tervek szerint november 21-én, szombaton a Kulturpalotában sport-propaganda-estély lesz, amelyre eddig biztos résztvevők dr. Mező Ferenc, a szellemi olimpiász győztese, a világ egyik leghíresebb sporttörténésze, akinek a legjelentősebb sportkönyvtára van. Dr. Bárány István, a sokszoros Európa bajnok, uszófenomén, vitéz Halassy Olivér, a párisi Európa uszóbajnokság féllábu hőse, Kenyeres Árpád, a közismert sportember, akinek nagy szerepe volt a román válogatott csapat Európa kupa-küzdelmeibe való sorozásában. A legvégére hagyjuk a legillusztrisabb

résztvevőt, Meisl Hugót, a „futballpápát”, az osztrák szövetség mindenhatóját, akinek jelenléte bizonyosra vehető. Ezen a sohasem tapasztalt nagyméretű estélyen a Bucarestben székelő központ is képviselteti magát, valószínűleg látszik, hogy maga Luchide látogat el Aradra. A bucuresti-i sportújságírókat Béllis N. fogja képviselni, aki a Gazeta Sporturilor szerkesztője. A román sportújságírók színe-java is természetesen részt vesz ezen a nagyszabású sportestélyen, élén Pásztor Bertalannal és dr. Erős Vilmossal, akik a legismertebb sportírók.

A propaganda-estélyt bankett fogja követni, másnap, vasárnap délelőtt a városháza tanácskozási termében tartják meg a sportkongresszust. Az illusztris vendégek délután a sporttelepen a sorrakerülő mérkőzést nézik végig.

Súlyos pénzbírságra ítélte az aradi disztrikt az AAC-ot, mert nem üdvözölte a közönséget

Kötelezhető-e az amatőrjátékos arra, hogy köszöntse a publikumot? — Az AAC nem fellebbez, mert az is pénzbe kerül.

Az AAC berkeiben nagy elkeseredést váltott ki a disztrikt azon határozata, amely szerint a klubot 1100 lej pénzbüntetésre ítélte azért mert csapata a közönséget nem üdvözölte, a pályára lépése alkalmával. A disztrikt az atléták klubját az Unirea elleni mérkőzésen öt-száz valamint a Gloria elleni meccsen elmulasztott köszönésért hatszáz lej pénzbírságra ítélte. Az atléták egyesülete értesülésünk szerint nem felelbezi meg a sérelmes határozatot mert még a fellebbezés is pénzbe kerül. Mivel ma minden egyesület anyagi gondokkal küzd, nem helyes az egyesületeket ily nagy pénzbírságra büntetni. Tény az, hogy van egy rendelet, a mely szerint a pályára lépő csapatnak üdvözölni kell a megjelent közönséget, azonban erre egyik klub sem kötelezheti játékosait, mivel azok amatőr futballisták. A rendelet még azt is tartalmazza, hogy azt az egyesületet,

amely a közönséget nem köszönti, pénzbírsággal sújthatják.

Az amatőr játékosokat fel lehet ugyan kérni arra, hogy üdvözölje a publikumot, azonban nem lehet kötelezni. Ilyen formán a klubok, ha azoknak csapatai nem tisztelegnek a közönség előtt, minden esetben fizethetnek egy nagyobb összeget. Helytelen dolog az amugy is nagy nehézségekkel küzdő egyesületeket ily erősen sújítani. Tudjuk jól, hogy az összes egyesületek tele vannak adósságokkal és még a szövetségi díjakra szükséges összegekkel sem rendelkeznek. Helvesebb volna előbb a klubokat megintésben, utána pedig dorgálásban és csak harmadszor pénzbírsággal sújítani, de akkor is csak egészen kis elenyésző összegre, amely az egyesületeknek nem esik nagy terükre. Sok esetben azért nem üdvözlik a közönséget, mert a csapatot kifütyülik.

Elmarad a Ripensia—AMTE Herbay-mérkőzés,

helyette az AMTE—Gloria bajnoki összecsapást hozták előre.

A Ripensia aradi látogatása elé hatalmas érdeklődéssel tekintettek a sportkörök, de ez a nagyjelentőségű mérkőzés, sajnos, elmarad, mert a Ripensia kötelezettsége Kolozsvárra szőlítja vasárnap és hétfőn. A Ripensia látogatásának elmaradása miatt, hogy ez a nap ne heverjen parlagon, a Gloria megegyezett az AMTE-val és így a jövő hétre sorsolt bajnoki mérkőzést hozzák előre.

Az AMTE és a Gloria közötti összecsapás mindenkor nagy fontossággal bír, de ennek a jelentősége most érdekességében csak nyert. A Gloria teljesen komplett összeállításban fogja felvenni a küzdelmet, ugyszintén az AMTE is a legjobb összetételű csapatát küldi a harcra és így remélhető, hogy élvezetes mérkőzésnek leszünk szemtanúi. A végső összeállítás csak holnap fog megtörténni és így a legközelebbi lapszámunkban fogjuk ismertetni.

O A Magyar profiválogatott Egyiptomban. Budapestről jelentik: A PLASz a válogatott csapat részére egyiptomi turát készít elő. A magyar csapatok közül már a Ferencváros, Újpest, Hungária és legutóbb a Bocskai járt a nílusmenti országban. Ez az első alkalom, hogy a magyar válogatott látogat el Egyiptomba. A két válogatott közötti összecsapás revans jelleggel bír, mert a párisi Olimpiáson éppen Egyiptom verte ki Magyarországot a további küzdelemből.

O Havaletz Péter ma éjjel hazaérkezett Athénből. Ma éjjel a bucuresti-i gyorsan hazaérkezett Havaletz Péter, az AAC kitűnő atlétája Athénből, ahol Románia színeiben résztvett a Balkán olimpiáson és a diszkoszvetésben az első helyen végzett.

Kalandos fogolyszöktetés ügye az aradi bírák előtt

Hogyan szökött meg Klein Sándor az aradi ügyészségről — Menekülés az ablakon át két fogházor elöl — Elhívték a fogolyszöktetőket

Érdekes fogolyszöktetési ügyet tárgyalt ma az aradi törvényszék, amelynek vádlottja az aradi ügyészségi fogház két óra volt. Az ügyészség különböző büncselekményekért tartóztatásba helyezte Klein Sándort. A fiatal ember fogsága alatt barátságot kötött Russu Péter és Bradin Péter fogházorokkal, akikkel megállapodott arra nézve, hogy amidőn a városba kiviszik, elkísérik egy nőismerőshez, Guthi Erzsébethez, akivel már régebben viszonya volt. A fogházorok elfogadták az ajánlatot s Klein Sándort elkísérték barátnőjéhez, amelyért négy külön száz-száz lejt is kaptak. Amíg Klein barátnőjénél tartózkodott, a két fogházor a ház folyosóján időzött és így nem láthatták, hogy Klein, felhasználva az alkalmat, a leány szobájának uccára néző ablakán megszökött és nyomtalanul eltűnt.

A fogházorok, miután megunták a várást, benyitottak a szobába, ahol azonban csak a

Románia valószínűleg a vegyes rendszerre tér át

Bucuresti 5-öi jelentik: A sportkörökben most ismét nagyon sokat beszélnek a vegyes, vagy olasz rendszer bevezetéséről. Ezer tervezet szerint minden amatőr csapat szerződteshet professzionálista játékosokat. Ezt a tervezetet a központ a legközelebbi ülésén tárgyalja le és valószínűleg látszik, hogy a tervezet gyakorlati bevezetésének nem lesz akadály.

A vegyes rendszer bevezetése sokban emelné a labdarugó sportunk nivóját, de bizonyos, hogy sok hátránya is lenne ennek a rendszernek. Mindenesetre becsületesebb dolog, mint a mostani amatőrőség.

O Nagybeteg aradi sportlapszerkesztő. Hentshel István, Arad sportéletének legszámtöbb, legismertebb és legmarkánsabb egyénisége, a „Sportélet” szerkesztőjét a Frint-szanatóriumban súlyos műtétnek vetették alá. Az általános megbecsülésnek örvendő lapszerkesztő a komplikált operáción szerencsésen túlelt.

O A magyar válogatott vízipólók Amerikában. Budapestről jelentik: A világ legjobbainak tartott magyar vízipólók a losangelesi olimpiász kapcsán előzőleg Amerikában turamérkőzéseket bonyolítanak le.

O Meztlábás hindu futballcsapat Európában. Budapestről kapjuk a híradást, hogy az MLSz-nek messzi Ázsiából ajánkozott egy hindu csapat, a mely európai turára indul. A levél szerint a hindu csapat 8—18 mérkőzést szeretne lebonyolítani. Mint érdekességet említi meg a levél, hogy a csapat tagjai meztláb játszanak. Meisl Hugó, a „futball-pápa” néhány évvel ezelőtt kínai csapatot akart hozni, de a tervezett látogatás elmaradt.

O Fogl II. — a „Vasas”-ban. Budapestről jelentik: Fogl II., a sokszoros magyar válogatott hátvéd, aki az Újpest játékos volt, most szabadlistán van és valószínű, hogy a Vasas csapatában fog játszani.

O Svájc nem megy az Olimpiászra. A svájci Kormány a sportszövetségeknek megtagadta a segély kiutalását és így az összes sportszövetségek kimondták, hogy nem indítják versenyzőiket a losangelesi Olimpiáson.

O Új futballcsapatok Kolozsvárott. Kolozsvárott szokatlanul kevés csapat játszik a bajnokságért. Most két új csapat alakult és pedig: UTE, valamint III. Kerület F. C. A két csapat vasárnap játszik bemutató mérkőzést.

O Elmarad a Budapest—Várad válogatott mérkőzés. Nagyváradról jelentik: A váradi sportkörök a román válogatott csapat súlyos kudarca után meghívták Budapest válogatott csapatát, amely ellen városuk reprezentatív játékosait állítanák ki. Ez a tervezett összecsapás elmarad és helyette a már unalomig ismételt NAC—Törökvs mérkőzésre kerül ismét a sor.

leányt találták, aki előadta, hogy Klein Sándor már régebben elment tőle. Az örök jelentést tettek a fogoly szökéséről, akinek országos körözését rendelte el a törvényszék, a fogházorok és Guthi Erzsébet ellen pedig megindult az eljárás fogolyszöktetés büntette miatt.

A mai főtárgyaláson a fogházorok előadták védelmükre, hogy Klein Sándor betegségére való hivatkozással kért kibocsátást a fogházból. Egy párszor valóban el is vitték a Poliklinikára kezelés végett, ahonnan, ugyancsak Klein kérésére kísérték el barátnőjéhez.

A körülmények figyelembevételével a fogházorok eleget tettek Klein Sándor kérésének, de tagadták, mintha ezért anyagi ellenszolgáltatást fogadtak volna el.

A törvényszék beigazolvatta a fogolyszöktetést és ezért Russu Pétert nyolc havi, Bradin Pétert hathavi, míg Guthi Erzsébetet négy, havi fogházbüntetésre ítélte.

Bonyodalmak egy fogorvosi furógép körül

„Helyszíni szemle” egy fogtechnikusnál, akinek nincs engedélye. — Lefoglalták az előadásra szánt műszert.

Egyes sérekes rendelkezések gyakran még sérelmesebb eseteket produkálnak. Egész Erdélyben általános megütközést keltett az az ismeretes miniszteri rendelkezés, amely az orvosi diplomával nem rendelkező fogtechnikusokat eltiltja a további működéstől. Érthető is ez a megütközés, hiszen évtizedes praxissal bíró fogtechnikusok kényerét tette semmivé a rendelkezés. Emberek, akik biztos egzisztenciának vélt foglalkozásuk alapján családot alapítottak, egyszeriben nem csak munkátlanok, hanem foglalkozás nélkülivé váltak. Hiába volt minden intervenció, a fogtechnikusok tekintélyes része a legkétségbeejtőbb helyzetbe jutott.

A kényerüktől megfosztott embereknek valamiből mégis csak kell élniük. Így vélekednek az aradi hatóságok is, amelyek akaratlanul is arra a meggyőződésre jutottak, hogy a vagyontalan fogtechnikusok az élettől kényszerítve, bizonyára ezentúl titokban, illegális módon továbbra is üzik mesterségüket.

— Tegyük próbát — gondolták az aradi „illetékesek”.

A próbát egy olyan fiatal fogtechnikusnál tették, akiről tudták, hogy igen szegénysorsú. A fogtechnikusnál megjelent egy aradi kerületi orvos egy detektív kíséretében, hogy a kihágást meg lehessen állapítani: „in flagrante” kell érni a mesterségét továbbra is folytató fogtechnikust. Így először a detektív nyitott be, kezét az egyik arcára téve, ahogy azt a fogfájósok szokták.

— Fogat szeretnék húzani — mondotta. — Ugyebár, itt fogorvos lakik?

— Nem kérem, itt nem lakik fogorvos — mondotta a fogtechnikus édesanyja, aki éppen ajtó felé nyitott.

A detektív azonban nem távozott. Árgus szemekkel nézett szét a szobában és a szemé megakadt egy fogászati furógépen.

— Hát az ott micsoda? — kérdezte.

— Azt kérem a fiam használta, amikor még engedélye volt — hangzott a válasz.

Ez a felelet azonban nem elégitette ki a hatóságok képviselőit.

— A gépet, minthogy nincs engedélyezve, lefoglaljuk — mondották.

— De hiszen éppen most akartuk eladni.

Hasztalan volt azonban minden magyarázat, a gépet lefoglalták és elszállították, a technikust ellen pedig eljárást indítottak.

Az üzemén kívül álló furógép zavaros jogi esete valószínűleg csak a bíróság előtt fog tisztázódni.

Asszonyom, van automobilja?

A kérdés kissé különös, mert hiszen leginkább olyanokhoz van intézve, akik már autót vezetnek. De éppen ezeket érdekelheti. Mert legközelebb egy olyan kirándulást tehetnek, a melyen nincsenek alávetve a közlekedés szabályainak és a közlekedési közegek intézkedéseinek. Október 24-től november 15-ig az összes automobilisták gépeikkel felhathatnak a Ciclop-palota II. és III-ik emeletére, hogy megtekintsék a „Milyen legyen az otthonom” kiállítását. Így nem kell gépeiket az uccán hagyani, ami kellemetlen és néhol tilos is. A Ciclop-palota külföldi mintára úgy van építve, hogy az emeletre is fel lehet hajtani. De a gépek megállhatnak a „Milyen legyen az otthonom” kiállítás bejáratánál is, ahol a palota tágas termeiben megtekinthető mindaz, ami egy modern és kényelmes lakás belső berendezéséhez szükséges. Hálószobák, ebédlők, irodák, szalonok, dohányzó, konyhák, fürdőszobák, sportoló helyiségek, szőnyegek, függönyök, porcellánok, kristályüveg, diszpárnák lesznek kiállítva a legpraktikusabb és legmodernebb stílusokban, úgy hogy mindenki megláthatja, hogy hányféleképpen lehet egy lakást szépen, praktikusán és kellemesen berendezni. A kiállításon magán is lehet vásárolni, de ez nem kötelező. Akinek nincsen autója, liften megy fel a kiállítás termeibe.

MEGJÖTTEK A SZINÉSZEK...

Aradra érkezett a Janovics-társulat prózai együttese — Gyors beszélgetés Janovics dr.-ral, Kaszab Annával, Bárdy Terivel, Vass Pírral, Czoppán Flóriával, Tárnay Terivel. Balázs Samu és Tompa Puffy, a humor képviselői, Arad régi ismerőse: Forgács Sándor. Nyerges Feri, a „szép fiú”

Pezseg az élet az aradi színháznál

Hát itt vannak... Megjöttek... Már mint a színészek. Janovics Jenő dr. társulata befutott Aradra, ugyszólván az utolsó pillanatban. Még nem a teljes társulat, csak a prózai együttes, annak is egy részlete: a „Meddig fogsz szeretni” ensembléje. A hosszú utazástól fáradtan, egész csendesen vonultak be az új állomáshelyre. Némelyik még előző este egy másik városban játszott, ez az a bizonyos komédiáskor: „Ma itt, holnap ott...”

Dr. Janovics Jenő kellemesen befutott, csinos irodahelyiségében fogad. Két éve, hogy utoljára láttam színpadon. Bizony a haja nagyon megszőrkült, de arcán szeretetreméltó, bizakodó mosoly ül:

— Nagyon kellemesen lepelt meg — mondja —, hogy a mai megnyitóra már minden jegy elkel. Zenekari üléseket kellett kiadni s még így is nagyon sokan maradtak ki, akik pedig a megnyitón szerettek volna résztvenni. Így holnap egy második megnyitó előadást rendezünk. Sőt, a megnyitó beszédemet is megismétlem...

Találkozás a társulat „császárnőjével”

Most lássuk a társulatot. A frissen surrott színpadon buzgón folyik a főpróba. A talkartón odabent vitatkozik egy nagyon szőke, fekete ruhás, parancsolóhangú nővel.

— Ki fog itt befutni? Hol az öltöztető? Még egy szék sincs, amire leüljön az ember... — Kijön, cigarettát morzsol ujjai között és idegesen tüzet kér. Tőlem...

— Sajnos, nem dohányzom. De a művésznőt már láttam valahol...

— Igen, két év előtt voltam Aradon, fel is léptem a nyári szinkörben Beregi Oszkár társulatával. Játszottam a „Hotel Imperiál”, az „Utolsó fátyol”-t, a „Trojka”-t. Pesten kezdtem a Magyar Színháznál. Két évig voltam ott, majd az Új Színház színpadán játszottam kerekén 200-szor a „Tűzek az éjszakában”... Két éve vagyok Janovicsnál. Nagyon szeretem Erdélyt.

Igen: ez Kaszab Anna, a társulat „császárnője”.

Gyerünk tovább. Kötősapkás, festetlen arcú kis vörös hajú hölgy ül a színpad sötét sarkában. Talán elaludt? Felköltsem, mielőtt a jelenése jön? Inkább én, mint az ügyelő... (Az ügyelő: Örvössy Géza, aki még két év előtt bonviván szerepeket játszott az aradi színpadon... Ez is színészsors.)

— A férjem fedezett fel — mondja. — Ebből mindjárt kiderül, hogy Forgácsné, eredeti nevén Bárdy Teri áll előttem. — Ő tántorított, nevelt, nagyon sokat köszönhetek neki! Három éve vagyok színpadon, Debrecen, Kaszab és Kolozsvár eddigi állomásaim. Gaál Franci szerepeit játszom legszívesebben. Különben majd meglátja este... hogy mit tudok. Nyilván ezt akarta mondani, de az ügyelő elsölti.

Divatba jött a férjhezmenés

Bogárszemű, barnahajú, feltűnően fiatal és csinosarcú leány Vass Piri. Ő az, aki ma este lép fel először és utoljára az aradi színpadon. Férjhezmegy. Különben a férjhezmenési láz igen elterjedt a hölgyek között. Kaszab Anna is férjhez akar menni, egy kolozsvári orvos a boldog kiválasztott... Vass Piri szépségkirálynő volt, úgy került a színpadra. Egy kicsit új még, alig egy éves művésznő. Egy kicsit játszik, marlenedietricheskedik még a kullisszák között is. De sokkal szebb, mint a nagy Marlène, sőt, mint általában az ugynevezett szépségkirálynők.

Zamatos cigánydialektusban üdvözlő Czoppán Flórika Tárnay Teri. A két rivális-komika összeölelkezik. (Persze csak a színpadon.) Megyek tovább. Az új arcokat keresem:

Balázs Samu: jellemkomikus Azt sze-

rettem először is megkérdezni tőle, hogy hány centi magas. Inkább nem. Nagyon magas. Halkszó, szimpatikus fiú. Rendkívül pesszimiztikus természete van. Mesélik a kollégái, hogy még a vonaton is olyan kocsiába ült be, amelyet lekapcsoltak... Ez a tragédiája. Idegesen pislog, legszívesebben hallgatna.

— Akadémiát végeztem. Négy éve vagyok színész, persze Kolozsváron kezdtem Janovicsnál. Hogy milyen szerepeket játszom? Legszívesebben kisebb szerepet, mert keveset kell tanulni.

Nadrág a fehér cérnával

Most vegyük a társulat kedvencét, aki az egészséges, jóízű humort szolgáltatja: Balázs és ugynevezett száraz humorával szemben.

Tompa Puffy (mint a neve is mutatja, kerekarcú, tömzsi, kövér fiatalember. Most jött ki a katonaságtól, de nem látszik meg rajta. Nem ártott neki a regula. Baleset érte, a vonaton elszakadt a nadrágja. Fehér cérnával be is varrta, bár kicsit kritikus helyen történt, de miért ne mosolyogjanak a kollégák?) Egyetemet végeztem — majdnem, de akkor eszembe jutott és ekimentem színésznek. Nem bántam meg, pedig már hetedik éve vagyok színész. (Jóízű székely dialektussal beszél. Ő és Balázs a társulat Patt és Patáchonja.)

És itt vannak még a kedves ismerősök. Forgács Sándor, akit még nem felejtettek el Aradon, Nyerges Ferenc, a „szép fiú”, aki mindig udvarias, előzékeny, az egyetlen hibája, hogy egy éve haragban van Kaszab Annával... Megesik színészek közt, bár a kis Puffy szónoki hangon jelentette ki, hogy ilyen családi harmónia nincs még egy társulatnál a világon. (Kísérőzeneként Kaszab Anna vitatkozását hallgatjuk, amint Forgács Sándornak magyaráz.) Nagyon szép az egyetértés, hiszen az ilyen kis perpatvarok nem számítanak...

FILM KÖZLÖNY

Az ál tábornagy

Katonavigiáték-bemutató a Central-mozgóban.

Roda-Roda. Ez a név a háboru utáni években hamarosan fogalomná vált. Roda-Roda megteremtette a katonahumorozsokat, melyek páratlan népszerűsége tette szert. Először Junkermann játszotta a pipogya papucslovag ezredeseket sorra, majd Felix Bressart vette át a katonavigiátékok vezetés szerepét. És most itt van a harmadik: ez a végtelenül természetes, őszintén kacagató, kitűnő cseh komikus: Vlasta Burian, akinek briliáns játéka elhomályosítja két nagyevű elődjének emlékét. Vlasta Burian játszotta az ál tábornagyot a Central-mozi mai bemutatóján. Aki csak látta, azonnal kedvenc komikusává fogadta ezt a ragyogó humorú szíveszt, akinek minden mozdulata, legkisebb gesztusa, kiejtése maga a komikum, a groteszk humor. Külsője, mely tagadhatatlanul bressartos, hangléjtése és mozdulatai egyenesen predesztinálják a szerepkörére. A film meséje szellemes, sőt öletesebb még az eddigi Roda-Roda-vigiátékoknál is. A rendezés Carl Lannac meserendező kezében igazán művészi produkál. A szereplők egytől-egyig kitűnően vannak összeválogatva: Fee Malten, a szőke tündér, Harry Frank, a daliás hadnagy és Jack Mylong-Münz, az intrikus válnak ki az együttesből. Különösen Paul Rehnkopf tisztiszolga-karikaturája kellett hatalmas derűtséget. A filmen maga Roda-Roda is megjelenik mint valódi tábornagy és személyesen oldja meg a bonyolult problémát, melyet Vlasta Burian katonai ambíciói okoztak. A bemutató közönsége igazán és szívből kacagta végig az előadást.

A becsapott „autócsapda“

Egy nyolc éves fiucska zseniális üzleti trükkel megvédte az autósokat és megleckéztette a zsaroló francia rendőröket.

A közelmúlt napokban rendkívül érdekes fogvatartást döntöttek el Besanconban. Egy nyolc éves gyermeket állítottak bíróság elé. Vele együtt természetesen az apját is perbe fogták. Ritkán végződött azonban bűnper a vádlottaknak olyan fényes rehabilitálásával, mint az az eljárás. A felette érdekes tényállás a következő volt:

Besancon egész Franciaországban ismert úgynevezett „autócsapdák“, melyek a városba vezető utak mellett működnek és nagy bevételt biztosítanak a rendőrségnek. Az autócsapda lényege az, hogy az ügyesen kiválasztott helyen hatósági személyek rejtőznek el, akik stopperrel mérik a berobogó autó sebességét. Az utat pontosan fel van mérve és így a megfigyelők könnyen megállapíthatják, hogy az autó vezetője túllépte-e a városban engedélyezett maximális sebességet. Ha túllépte, akkor nyomban megbírságozzák, ami tekintve a város nagy forgalmát s az autósok nagy számát, igen szép jövedelemmel jár.

Már most visszatérve a perre, a bepanaszolt kisfiú arra gondolt, hogy ezeket az autócsapdákat a maga hasznára fogja kamatoztatni. Ő maga is elrejtőzött az országút mellett, a csapda előtt akként, hogy a hatósági személyek nem láthatták. A fiucska minden arra haladó autót vörös zászlócskával megállított és a bennülőket figyelmeztette, hogy legfeljebb az előírt husz kilométeres sebességgel tegyék meg az ezután következő egy kilométeres szakaszt, mert a közelben rendőrök vannak, akik stopperrel mérik a sebességet és nyomban megbírságozzák őket. A legtöbb autós vezető természetesen hálás köszönettel vette a figyelmeztetést s némi borzavallóról sem feledkezett meg.

Az ügyes fiucska heteken keresztül üzte ezt a mesterséget és maga sem tagadja, hogy a mai rossz viszonyokhoz mérve, kitűnően keresett. A rendőrség is rájött, hogy ezen idő alatt éppen a legforgalmasabb autósapdák ho-

Az aradi orvosi laboratórium

a közkórházban kezdi meg működését. Megérkezett Aradra a vezető-főorvos.

A mai napon véglegesen eldőlt az Aradon felállítandó állami orvosi laboratórium sorsa. Amint az Aradi Közlöny közleményeiből ismeretes, a laboratórium felállításának egyetlen akadálya az volt csupán, hogy az egészségügyi minisztérium által kinevezett speciális képzettségű szerológus, mint az állami laboratórium főorvos-vezetője, még nem foglalta el állását, sőt nem is nyilatkozott szándékáról. Ma ellenben szinte meglepetésszerűleg érkezett meg Aradra dr. Nica István iasi-i orvos, aki felkereste Radu Cornel dr. interimár-bizottsági elnököt és hivatalosan bejelentette, hogy őt nevezte ki az egészségügyi minisztérium dr. Prodan utódjaként az aradi állami orvosi laboratórium élére. Radu dr. a bejelentést hivatalosan tudomásul vette.

Nica dr. a iasi-i egyetemi klinika asszisztense, Slatineanu egészségügyi államtitkár keze alatt működött a iasi-i egyetemen, hír szerint képzett orvos és rendelkezik mindazzal a speciális jellegű képzettséggel is, amely egy orvosi laboratórium vezető-pozíciójának betöltéséhez szükséges. Az új aradi főorvos ma megjelent az aradmegyei kórház igazgató-főorvosánál, dr. Moldovan János főorvosnál és bejelentette, hogy a város vezetőjével folytatott megbeszélése szerint addig is, amíg a város megfelelő helyiséget nem tud biztosítani az állami laboratórium számára, a megyei közkórházban szeretné megnyitni a laboratóriumot. Moldovan dr. igazgató-főorvos ehhez a kéréshez hozzá is járult; így tehát rövidesen megkezdheti az új közegészségügyi, illetve népjóléti intézmény a működését. Nica dr. a délután folyamán Temesvárra utazott át, hogy ott az egészségügyi vezérfelügyelőség-nél jelentkezve, a szükséges intézkedések mielőbbi megtételére bírja rá dr. Candea Aurel egészségügyi vezérfelügyelőt.

zama csaknem a semmire zsugorodott össze. Minthogy valami okának kellett lennie, detektívek kezdtek figyelni a terepet. Fel is fedezték a nyolc éves fiucska, amint éppen vörös zászlócskáját lobogtatva tárgyalt az autósokkal. A rendőrség feljelentette a fiucska s így került a gyermek apjával együtt a bíróság elé.

A rendőrség óriási meglepetésére a bíróság rövid tanácskozás után felmentette a fiút. Megállapította ugyanis a bíróság, hogy a nyolc éves zseniális üzletember semmiképpen nem vétett a törvény ellen, sőt ellenkezően örvendetes módon előmozdította azt, hogy az autósok betartsák a rendőri előírásokat. A rendőrség tehát egyenesen háttal tartozik a gyermeknek. A feljelentést — hangsúlyozta a bíróság — csak azzal lehet magyarázni, hogy a rendőrségnek teljesen hamis nézete van saját feladatairól. A feljelentés ugyanis arra mutat, hogy a rendőrség tisztán pénzügyi okokból létesítette az autósellenőrző állomásokat. Ebben az esetben viszont kétszeres elismerés jár a gyermeknek, aki megvédte az autósokat ettől a formális kizsákmányolástól és zsarolástól.

Az ítélet kihirdetésekor a hallgatóság tapsviharban tört ki és a kis vádlottat a törvényszék épülete előtt is hatalmas ovációban részesítették. Sajnos azonban, a dicsőség kenyérébe került a kis vádlottnak. A szigorú megbélyegzés nyomán ugyanis a rendőrség harmadnapra megszüntette az összes autócsapdákat.

Rozvan volt prefektus elmondja a lupényi vérfürdő történetét

A tárgyalás legizgalmasabb napja — A sztrájk okát az általános nyomorban látja a volt prefektus — A véres események lezajlását a vizsgálat nem állapította meg pontosan —

A lupényi véres események bírót tárgyalása a mai napon érkezett el egyik legérdekesebb momentumához, amennyiben ma volt Rozvan prefektus kihallgatása is. A törvényszék elnöke a kihallgatás folyamán többek között a következő kérdést tette fel Rozvan prefektusnak:

— Mi az ön véleménye a zsilvölgyi sztrájk okáról?

— Az ok az általános nyomor — válaszolta a volt prefektus.

Rozvan ezután tanuvallomása során elmondotta, hogy 1928-ban felszólítást kapott Maniu Gyula akkori miniszterelnöktől, hogy pontosan vizsgálja meg a zsilvölgyi munkásság helyzetét. Ő ekkor ennek a felszólításnak eleget is tett és megállapította, hogy a munkásság egyáltalában nem egyezik a szociáldemokrata-párttal és a nézeteltérések közöttük napirenden vannak. Ennek az okát abban látta, hogy a szociáldemokrata-párt vezetői lemondottak a bányászok kedvezményes ellátásáról.

— Ebben az időben — folytatta vallomását a volt prefektus — a bányákban nem volt munka és a nemzeti-parasztpárti kormány ekkor 20 millió lejt folyósított a zsilvölgyi utak javítására és építésére. A munkásság nagyrésze ezt a rendelkezést nem fogadta valami szimpatikusan azért, mert azok, akik az utépítésnél kaptak munkát, sokkal többet kerestek, mint azok, akik munkamélküli segélyben részesültek. Május harmadikán a munkásság Gyulafehérvárra akart felvonulni, azonban a szociáldemokrata vezérek nem vállalkoztak a vezetés szerepére és így a munkások vezető nélkül maradtak.

Miután Rozvan volt prefektus részletesen ismertette az előzményeket, rátért a zsilvölgyi véres események ismertetésére. Elmondotta, hogy amikor a sztrájkoló munkások nyugtalanodni kezdtek, karhatalmas vezényelték ki a rend fenntartására. Ekkor történt a véres incidens. A csendőrök és a munkások ugyanis egymás közvetlen közelében állottak, farkaszemet nézve egymással. Természetesen mindkét részről hangzottak el kisebb viták, amely-

Vád egy aradi rendőrtisztviselő ellen

Állítólag pénzt fogadott el munkásoktól, hogy elhelyezze őket az Astra-gyárban. — Felmentették a rendőrtisztet.

Érdekes bűnügyet tárgyalt ma az aradi törvényszék Ramonteanu dr.—Pop dr.-tanácsa. A vádlott Pascu György rendőrségi tisztviselő volt, aki állítólag három munkásnak ígéretet tett, hogy részükre állást szerez az aradi Astra-gyárban s ezért a munkásoktól egyenként négyszáz lejt kért. A tárgyaláson a rendőrségi tisztviselő tagadta, mintha pénzt kért volna a munkásoktól, mert a számukra állást szerez. A munkások közül csupán egyik jelent meg, aki kijelentette, hogy a vizsgálóbírónál tett vallomása hazugság volt, amelyben elismerte, hogy pénzt adott a rendőrtisztnek.

A bíróság kihallgatta még Reiter Iván főmérnököt és Vigvázó László Astra-gvári vezérigazgatót, akik csupán annyit adtak elő, hogy tudnak arról, miszerint Pascu munkásokat akart a gyárba bejuttatni, azzal, hogy szüksége van bizalmi emberekre a munkások között, mivel a rendőrségen a munkásokkal foglalkozik. Arról azonban, hogy ezektől a munkásoktól, akiket a gyár valóban fel is vett, a rendőrtiszt pénzt is elfogadott volna, nem tudtak.

A bíróság nem látta bizonyítottnak a Pascu György ellen felhozott vádat és ezért felmentette a vád és következményei alól.

nek során állítólag egy munkás botjával ráütött az egyik csendőrré, aki erre fegyvert használta. A főbb jelenlevő csendőr nem tudta, hogy tulajdonképpen mi is történt, de hallva a lövéseket, melyek az egyik csendőr részéről eldördültek, szintén tüzelni kezdett. Mindez olyan gyorsan, szinte pillanatok alatt történt, hogy tulajdonképpen nem is lehetett látni a rendkívül gyorsan pergő eseményeket és a későbbben bevezetett vizsgálat sem tudta pontosan megállapítani, hogy a véres jelenet hogyan zajlott le.

Ezek elmondása után Rozvan Munteanu szakszervezeti titkár szerepéről beszélt és terhelő nyilatkozatot tett a szakszervezeti titkárra. Majd a munkások nagy nyomorát vázolta és megállapította, hogy az elkeseredés teljesen érthető és indokolt volt. Ez a megállapítás különben a vizsgálatok során is kifejezésre jutott. A volt prefektus kihallgatása után még több tanut hallgatott ki a bíróság. A tárgyalást holnap reggel folytatják.

Az Aradi Közlöny apróhirdetéseinek gyűjtőhelyei

A hirdető közönség kényelmére Aradon az alábbi helyeken gyűjtőhelyet létesítettünk, ahol nyanyis az apróhirdetések naponta d. u. 5 óráig adhatók fel.

Naményi-féle papirkereskedés, volt Weitzer János-ucca.

Biheller-dohánytőzsde, volt Andrássy-tér 16.

Karácsonyi-dohánytőzsde, volt Weitzer J.-u.

Dohánytőzsde volt Kossuth-u. 4 szám,

Juhász Gábor lüszterüzlete v. Orszv- és Dezső-ucca sarok.

Dohánytőzsde, Zsidótemplom-épület.

Ambruster-trafik, Dengl-ház.

V. László Vilmos-ucca tőzsde

Avedic Árpád dohánytőzsde, volt Kossuth- és Vécsey-ucca sarok, rendőrséggel szemben.

Akinek tehát az Acsev.-palotában levő kiadóhivatalunk, nem esik utjába, apróhirdetéseit gyűjtőhelyeinken eredeti áron adja fel, mely lapunk másnap számában feltétlenül meg fog jelenni.

Letartóztattak Temesváron

egy csalásért feljelentett aradi ügynököt

Pár hónappal ezelőtt egy közebb ur jelent meg több aradi kereskedőnél és iparosnál.

— Engel Mór könyvügynök vagyok — mondotta —, egy most készülő, nagyfontosságú közgazdasági művet képviselek. A mű címe: „Kereskedelmi és ipari almanach“ és részletes tudósítást közöl Erdély és Bánát ugyszólván valamennyi számottevő kereskedelmi és ipari alkotásairól. Eppen ezért saját érdekében felkérem önöket, hogy az almanachra fizesse nek elő.

Engel a kereskedők kérdezősködésére ki-merítő felvilágosítással szolgált az almanachra vonatkozólag, ismertette annak rendeltetését és azt mondotta, hogy már csak az utolsó előfizetéseket gyűjti össze és az almanach rövidesen megjelenik. Az előfizetésre felkért emberek közül többen mit sem sejtve alá is írták az eléjük tartott gyűjtőívet. Pár nappal később Engel újból megjelent és bejelentette, hogy az almanach kinyomtatásához bizonyos tőkere van szükség és ezért a megjelenő közgazdasági műre előleget kért. Az almanach előfizetői ekkor sem gyanítottak semmit és többen is akadtak, akik a mű árának egy részét előre kifizették.

Engel Mór ekkor eltávozott a városból és az előfizetők ettől kezdve nem hallottak többé a Kereskedelmi és ipari almanachról. Vártak egy darabig, majd amikor rájöttek, hogy csalás áldozatai lettek, megtették a bírósági feljelentést a rendőrségen. A rendőrség megindította az ügyben a nyomozást, amely azonban eddig nem vezetett eredményre, mert Engel Erdélybe utazott és ott állandóan változtatta lakhelyét. A napokban a rendőrség megtudta, hogy Engel Temesváron tartózkodik egy rokonánál. Margescu Mihály komisár az éjszaka leutazott Temesvárra, ahol a keresettet megtalálta és előállította. Engelt, aki a terhére rótt büncselekményre nem is tagadja, még az éjszaka áthozták Aradra, ahol előzetes letartóztatásba helyezték.

UJSÁG

minden hónap első vasárnapján

A VILÁG URAI

címen külön ingyenes mélynyomású mellékleten érdekesítő és ismeretterjesztő tanulmányokban ismerteti

az utolsó 40 év irodalmi, művészeti, politikai, társadalmi és technikai eseményeit.

OLVASSA EL MINDENKI! MINDENKIT ERDEKEL!

Az egész műhöz díszes, albumalakú bekötési táblát fog adni az UJSÁG kiadóhivatala.

A szerkesztésért
STAUBER ISTVÁN
felel.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Otvenmillió lej prémiummal van hátralékban az állam

Ionescu-Sisesti földmivelésügyi miniszter optimista nyilatkozata — Eddig négyszázharminc millió lej prémiumot fizettek ki

Bucurestiből jelentik: Ionescu-Sisesti, mezőgazdasági miniszter magához hívatta a sajtó képviselőit, akik előtt részletesen ismertette a mezőgazdaság helyzetét és legégetőbb problémáit.

A miniszter rámutatott arra, hogy a mezőgazdasági munkálatok kedvezően előrehaladtak. A tengeri-termés kiváló és az export Constanta kikötőjén át a tél folyamán is lehetséges lesz, minthogy a kikötőben egy száritógépet állítottak fel. A tengeri begyűjtése után jelentékeny területek lesznek búzával bevetethetők. Az utóbbi napok esői kedveznek a mezőgazdaságra.

Az eddig exportált búzamennyiség 60 ezer vagonot tesz ki. A román buza hatalmas piacokat szerzett, Franciaország, Németország, Belgium és Svájc malmai ma jórésztben román búzát őrölnek. Ami a kiviteli prémiumot illeti, — mondotta a miniszter — azt a kormány, feltétlenül továbbra is fenntartja, mert közér-

dek, a gabonaárak zuhanását megakadályozni. Ez a prémium egyébként szinte valamennyi gabonaexportáló államban honos. Egyes körökben felmerült az az aggály, hogy a nagy export gabonahiányt eredményez a belföldön. Ez a félelem alaptalan, mert abban a pillanatban, amikor minden fölöslegünk elhagyta az országot, a fogyasztási központok gabonaárral természetesen a brallai paritás felé emelkednek. Amint a belföldi gabonaár jobb lesz, mint az exportban, a kivitel azonnal megszűnik.

A miniszter kifejtette, hogy eddig az exportált gabonamennyiség után 430 millió összegű prémiumot fizetett ki a kormány. A hátralékban maradt 50 milliót kitevő prémiumok folyósítására, az állam a bucaresti-i „Cassa de economie“ nemzeti intézménynél vesz fel kölcsönt. Ionescu-Sisesti végül is a mezőgazdasági adósságok konvertálását illetőleg tett biztató kijelentéseket.

Egyéves moratóriumot kérnek

A moratórium magánjellegű, állami moratóriumról nincsen szó — Az a magyar magáncégek amerikai hitelezőkkel létrejött a megegyezés a fizetések határidejének kérdésében

Budapestről jelentik: Magyar magáncégek rendkívül érdekes és nagyfontosságú tárgyalásokat kezdtek külföldi hitelezőkkel abban az irányban, hogy adósságaikra egy éves moratóriumot adjanak. A moratórium alá eső összegek erejéig Magyarország újabb nyersanyagrendeléseket eszközölne. Illetékes helyen erélyesen hangsúlyozták, hogy ez az egyezkedés kimondottan magánjellegű, szó sincs állami moratóriumról és az államnak semmi köze az egész ügyhöz. Állítólag az Egyesült Államokbeli hitelezőkkel már létre is jött a megegyezés.

A pénzügyminiszterium rendelete

A kereskedelmi és az árverések ál-vásárlói ellen iparkamarák képviselőinek jelen kell lenni ezentúl az árveréseknél — A rendelet ki akarja küszöbölni, hogy potom pénzért kerüljön vissza az áruraktár ismét az árverést szenvedő tulajdonába

Bucurestiből jelentik: Feltűnéskeletű rendeletet adott ki ma délelőtt a pénzügyminiszterium. A rendelet kimondja, hogy arra való tekintettel, miszerint az utóbbi időben az egyes kereskedelmi vállalatok árverésein az árverés alá került árukészleteket gyakran ál-vásárlók szereztek meg potom pénzeszegek-

ért, a pénzügyminiszterium elrendeli, hogy a jövőben ilyen természetű árveréseket csupán az illetékes kereskedelmi és iparkamarák képviselőinek személyes jelenléte mellett tarthatnak meg. A pénzügyminiszterium legújabb rendelete a főváros kereskedelmi köreiben általános feltűnést keltett.

A Vidéki Bankok Szövetsége akcióra készül a visszszámítolási hitelek emelése miatt

Bucurestiből jelentik: A Vidéki Bankok Szövetsége ma ülést tartott a Banca Descant helyiségeiben. A gyűlésen résztvevő bankvezérek elhatározták, hogy nagyobb mennyiségű visszszámítolási hitel együttes megszerzése érdekében közös akciót indítanak a Banca Nationala vezetősége előtt. A Vidéki Bankok Szövetsége vasárnapra országos nagygyűlést hívott össze Bucurestiben.

— Árlejtés 900 vagon uccakőre. A város gazdasági hivatalában ma tartották meg a 900 vagon uccakőre hirdett nyilvános árlejtést. Az árlejtésen több cég vett részt, amelyek közül az árlejtési bizottság az Architektura-cég és az Arad-Brádi Ipari Rt. ajánlatait tartotta a legmegfelelőbbnek. A bizottság döntése szerint a leszállítandó áru kétharmad mennyiségét az Architektura-cégnél rendelték meg, vagononkénti 1689 lejes egységárban, egyharmadát pedig a Siab nyerte el. A pénteki interimár-bizottsági ülés fog véglegesen dönteni a pályázat kiadása felett.

— Igazolni kell a valuták mentesítvényének jogalapját Magyarországon. Budapestről jelentik: A kormány rendeletet adott ki, amelyben a Nemzeti Bankot felhatalmazza, hogy a külföldi valuták tulajdonosait szólítsa fel, miszerint három napon belül jelentsék be, hogy valutáik mentesítvényére van-e jogalapjuk.

— Tenyészállatvásár Grabácon. A Sváb gazdasági egyesület f. 6. november hó 8-án Grabácon tenyészállatvásárt rendez. Az elmúlt évek tapasztalatai megalapozták ennek a tenyészvásárnak jó hírnevét, mely kedvező alkalmat nyújt elsőrangú tenyészállatok beszerzésére. Az állatok felhajtása vasárnap reggel 7-8 óra között történik. A felhajtási díj: tenyészmen után 80 lej, növendékmen után 30 lej, tenyészkancaért csikóval 30 lej, 2-3 éves kancaért 20 lej, csikók után 20 lej, tenyészbikák után 80 lej, növendékcsikók után (15 hónapon aluliak) 30 lej, tehének és üszök után 30 lej. A bíráló bizottság november 8-án reggel 8 órakor kezdi meg működését. A tenyészállatvásár ünnepélyes megnyitása délelőtt 9 órakor tartatik s utána a bírálóbizottság által megítélt díjakat osztják ki. A díjazáskor a kitüntetett állatok elővezetendők. Bejelentések: Klein Károly, Grabác, 616. szám.

Rádió műsor.

— Romániai időszámítás. —

PÉNTEK, OKTÓBER 23.

Bucuresti, 13. Gramofon. 13.50. Gramofon. 18. Luca zenekar. 21. Zeller: A madarász c. 3 felvonásos operettje. — Budapest, 10.15. Az államrendőrség zenekarának hangversenye. 13. Déli harangszó. 13.05. Veszprémi Farkas Vince és cigányzenekarának hangversenye. 5.10. Novellák. 6.30. Gramofonhangverseny. 7.30. Gyorsírói tanfolyam. 8. A Budapesti Munkásdalárda hangversenye. 8.45. A Mándits-szalonzenekar hangversenye. 9.45. A rádió külügyi negyedórja. 10. Az Országos Postás Zeneegyesület hangversenye. Majd: Magyar Imre és cigányzenekarának hangversenye. — Bécs, 12.30. Geiger-zenekar. 13.40. Gramofon. 16.50. Schumann: Álmodozás c. műve. 18. Wolfsthal-zenekar. 20.30. Puccini: Turandot c. operája a bécsi Operaházból. 23.05. Táncczene. — Belgrád, 12.05. Gramofon. 13.05. Rendőrszenekar. 16.30. Gramofon. 18.30. Nemzeti dalok. 19. Kávéházi zene. 20.30. Puccini: Turandot c. operája Bécsből. Utána rendőrszenekar. — Berlin. 17.30. Vidám zene. 21.10. Stravinszkij hangverseny a szerző vezényletével. Utána Liszt emlékünnepe. Csatlakozóan szórakoztató zene. — Heilsberg. 17.45. Szórakoztató zene. 20.30. Féliénekkar. 21. Kvely: Tavasz c. hangjátéka. 22.10. Zenei hangverseny. — Katowice. 18.35. Mandolin. 21.15. Filharmonikusok. 24. Szórakoztató zene. — Mi-

lano. 18. Gramofon. 20.20. Szórakoztató zene. 20.45. Gramofon. 22.15. Kamarazene. — Prága. 13.15. Gramofon. 19.25. Német hangverseny. Közvetítés a rádió- és gramofonkiállításról. 23. Rendőrszenekar. 23.20. Gramofon. — Róma. 18.30. Szórakoztató zene. 21.10. Gramofon. 22. Nagy szimfonikus hangverseny.

SZOMBAT, OKTÓBER 24.

Bucuresti. 13. Gramofon. 18. Sibiceanu-zenekar: Könnyű és román zene. 20.10. Sibiceanu zenekar. 20.30. Közvetítés az operából. — Budapest, 10.15. A rádió házikvartettjének hangversenye. 13. Déli harangszó. 13.05. Orosz balalajka zenekar hangversenye. 5. A „Rádóélet” gyermek játszóórja. 6. A közönség, a futball és a bíró. 6.30. A Budapesti Koncert Szalonzenekar hangversenye. 8.15. Eugen Stepat és Kiszely Gyula szerzeményeit előadják: Rehe Gabriella és Szűcs László. 9.30. Népszínműelőadás a Stúdióban. Majd: Farkas Jenő és cigányzenekarának hangversenye. — Bécs. 12.30. Schik-zenekar. 14.45. Gramofon. 16.20. Gramofon. 17.50. Fuvószene. 21.15. Két vidám egyfelvonásos opera. 1. Schubert: A négyéves órség. 2. Suppé: A szép Galathea. 23.15. Gaudriot-jazz. — Belgrád, 12.05. Gramofon. 13.05. Rendőrszenekar. 17. Gramofon. 18. Nemzeti dalok. 18.30. Rendőrszenekar. 21.30. Hangjáték. 23.50. Jazz. — Berlin. 17.05. Kávéházi zene. 20.10. Brahms: E-moll szonátája. 20.30. Fuvós zene. Utána 1.30-ig táncczene. — Davenport. 23.40. Wallace Edgar bűnügyi felolvasása. 24. A Tosca III. felv. 24.40. Táncczene. — Katowice. 16.45. Gra-

mofon. 17.40. Hangverseny. 23.10. Chopin-zene. 24. Könnyű- és táncczene. — Milano. 18.05. Gramofon. 20.15. Könnyű zene. 23. Tarka-est. — Róma. 18.30. Szórakoztató zene. 21.10. Gramofon. 22. Offenbach: Az ezredősbos lánya c. operett. — Stuttgart. 21.45. Strauss: A költőtáncos hercegnő c. operettje. 23.35. Táncczene.

NYILTTÉR.

E rovat alatt közöltetett... vállalatok felelősséget.

FELHÍVÁS!

A kolozsvári Mentő Egyesület közli, hogy névcseré folytán nem Szomori Oszkárné 809 számú sorsjegye, hanem a 804-es számú sorsjegy lett kihuzva, amelynek aradi tulajdonosát felkérjük, hogy a főbizományosnál, Eckstein Tivadarnál, Str. Vidra 1. szám alatt a nyermény átvétele végett jelentkezzen. Arad, 1931. október 22.

Kolozsvári Mentő Egyesület Sorsjáték Intézősége.

„AGRARIA“

Comert de Cereale Chişineu Criş

nunță, că in afară de proprietarul inregistrat Vasile Mihuțiu, nimeni nu are autorizație a semna firma.

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DÍJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 4, vasárnap 8 Lel. vastagabb betűvel 8, illetve 10 Lel. A legkisebb hirdetés ára 10 szós hétköznap 40, vasárnap 50 Lel. A vastagabb betűvel ki-vánt szavak aláhuzandók. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Csak válaszböveggel ellátott kérdésközlésre válaszolunk. Ajánlatok kelzés levelek továbbítására megfelelő postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

HIRDETÉSEKET DELUTÁN 6 ÓRÁIG VESZÜNK FEL.

LEVELEZÉS.

Dura-elemek és zseblámpák nagyban és kicsinyben Rosenfeld Géza villany és rádió-szerelőnél, új Neuman-ház, Bulev. Reg. Maria 9.

ALKALMAZÁS.

DIESELMOTORGÉPÉSZ kerestetik több-éves gyakorlattal vidékre. Ajánlatok „Garanciaképes” jellegre az Aradi Köz-löny kiadójába kéretnek. 3560

LAKÁS.

KÜLÖNBEJARATU elegánsan butoro-zott 1 vagy 2 szobás lakást keresek no-venber 1-re a belvárosban. Fürdőszobás s.önyben. Cimeket „Pontos fizető” jel-igére az Aradi Közlöny kiadójába ké-pek. 400

KÜLÖNBEJARATU csakis elegánsan bu-torozott szobát lehetőleg közvetlen fürdő-szobával központban november 1-re ke-resek. Cimeket „Pontos” jeligére az Aradi Közlöny kiadójába kérek. 3562

KETSZOBÁ, konyhas I-ső emeleti lakás a Szabadság-tér sarkánál kiadó. Cím az Arad: közlöny kiadójában.

KIADÓ a volt Szabadság-tér közvetlen közelében 2 szoba, előszoba, konyhaból álló lakás. Cím: Calea Banatului (v. Asz-talos Sándor-u.) 3. 800

KÜLÖNBEJARATU csinosan butorozott 1 vagy 2 szobás lakást keresek novem-ber 1-re a központban. Cimeket az Aradi Közlöny kiadójába kérek. 600

EGYSZOBÁS, konyhas lakás főtéren kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadó-hivatalában. 200

BGY-KÉT és háromszobás lakás kiadó. Bővebbet: v. Andrásy-tér 19., a ház-mesternél. 200

VÉTELESELADÁS.

EBEDLO, kályha, ajtó, hokerlik, tonet-székek, konyhasztal, ágy, fűszerüzlet fiókosállvány, stálási eladó, v. Sarló-ucca 74. 3561

OPOSUM BÉLÉSŰ hosszú férfibunda, ebédli, háló, szalonberendezések, per-za és gyári szőnyegek, függönyök, sto-reok, filémunkák, szőrmék felszörmézés-hez, mormotta bunda, nyestboa, antik asztali lámpák, Berger-fotelek, fotelrá-mák, antik órák, újkörök, festmények, manikűr-készlet, neszeszeres bőrdírd, mosdó servise, ezüst tárgyak, szongorák, hegedűk, álló villanylámpák, dísztár-gyak, ebédiasztal és székek, tükör alá asztal, kis asztalok, falitálcák, virágce-reptartó, íróasztalok, stb. stb. e l a d ó k.

SALGONÉ bizományi üzlete, Str. Horia No. 1. (Neuman-palota)

ÚJ ÜZLETBERENDEZÉS jutányos áron eladó. Megtekinthető: Bul. Reg. Maria 19. házme-sternél.

KITUNO, jókarban levő 2 Hltres vas-hordók eladók. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 200

KRRESEK apróbb és nagyobb ezüsttár-gyakat, ezüst evőeszközöket, gyári és keleti szőnyeget, fogasokat, széslono-kat, márványplatinis tükros mosdót, dísz-tárgyakat, komplett szobaberendezé-seket stb. SALGONE bizományi üz-lete, Strada Horia 1. (Széchenyi-ucca) Neuman-palota. 1000

Legnagyobb tűzifa
Legjobb minőségben

AUFRICHT-fatelepen
Strada Mărășești végén.

INGATLAN.

KETSZOBÁS magánház villanyvilágítás-sal, fürdőszobával, eladó. Strada Oncu 7. szám. 3567

Eladó földbirtok!

Arad határában, országút közelében **100 kat. holdas prima birtok** az összes szükséges gazdasági épületek-kel és lakóházzal, forgalmi áron eladó.

Megbízott: Kiss Lajos „Uranul” in-gatlanforgalmi irodája, városházá-val szemben, Bul. Reg. Ferdinand 1. szám, I. emelet.

ELLÁTÁS.

DISZTINGVÁLT budapesti uricsalád, el-vállal teljes ellátásra külön uccai szo-bában, feltétlen szo id uri leánykát, eset-leg testvéreket is, megegyezés szerinti árban. A háznál zongora van. Dr. Csomor. VII. Erzsébet-körut 21., III, 21. 3891

ÜZLETEK.

Fiatal, végzett kosmetikus nő

orvoshoz, vagy kosmetikushoz **betársulna.**

Cimeket az Aradi Közlöny kiadó-hivatalába kérek. 3566

FŐTÉREN, a legforgalmasabb helyen nagy bizetheviség azonnal kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadójában.

ÜZLETHELYISÉG a Szabadság-tér sar-kánál azonnalra kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadójában.

Nagy üzlethelyiség

főtéren, a Minorita-templommal szemben

november 1-re kiadó.

Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 250

KÜLÖNFÉLK.

ELADÓK: álló létra, ágybetét, könyv-szekreny, íróasztal, esetleg complet férfi szoba, kitogás:alan háló új matraco-kal. Cím az Aradi Közlöny kiadójában.

Az apróhirdetés értéke

mindig attól függ, hogy eljut-e azokba a körökbe, amelyeknek a figyelmét fel akarjuk hívni arra, hogy eladó holmink van, vagy hogy vásárolni akarunk, tovább-bá, hogy állást akarunk vállalni, vagy alkalmazottat keresünk.

Ideális apróhirdetési ujság az „ARADI KÖZLÖNY“

mert olvasótáborában ott van minden vállalat, bank, keres-kező, iparos, tisztviselő, orvos, ügyvéd, mérnök, építész, tanár, tanító, vállalkozó, vasutas, pos-tás, gyáros és munkás, gazda, háziasszony, szóval mindenki, aki számba jöhet, hogy ol-vassa az apróhirdetést.

Az esetek ezrei évek óta igazolják, hogy az Aradi Közlöny apróhirdetése ré-ven az emberek jól eladták hárukat, telküket, butoraikat stb., mert az Aradi Közlöny apróhirdetése a vevők nagy sorát mozgatta meg. Hirdessen az Aradi Közlönyben, az eredmény gyors és biztos.

HUNGARIA

Nagyszálloda

BUDAPEST,

a Dunaparton. Előkelő otthon! Polgári árak! Táviratcím: „HUNGARIOTEL“.